

2. Basın Açıklamaları

2.1. İstanbul Büyükşehir Şubesi 42. Genel Kurulu Yapıldı

21.02.2012 / 2012.08.26939

Verimli ve başarılı biçimde tamamlanan sürecin sonunda “Çağdaş Demokrat Toplumcu Mimarlar” 42. dönem çalışmalarını yürütmek üzere yeniden seçildiler. Ülkemizde ve kentimizde tüm yönleriyle mesleki kalitenin yükseltilmesini, mimarın haklarının korunmasını, toplum yararı ve meslek ahlakı önceliğini vurgulayarak savunan Çağdaş Demokrat Toplumcu Mimarlar bu sonuçla meslektaşlarından bir kez daha güvenoyu almış oldular.

Seçimlerde toplam 2619 oy kullanıldı. Geçerli oyların dağılımı ise,

“Çağdaş Demokrat Toplumcu Mimarlar” 1946 oy,

“Tüm Mimarlar Platformu” 614 oy

şeklinde oldu.

42. Dönem Olağan Genel Kurul sürecine katılan, katkı ve destek veren tüm değerli basın mensuplarımıza, meslektaşlarımıza ve kentlilerimize teşekkür ederiz.

Saygılarımızla,

Mimarlar Odası

İstanbul Büyükşehir Şubesi

2.2. Mimar Sinan’ı Ölümünün 424. Yılında Saygıyla Anıyoruz

Mimar Sinan’ı 424. ölüm yıldönümü nedeniyle, Mimarlar Odası’nın tüm birimleriyle birlikte gelenekselleşmiş anma etkinlikleri çerçevesinde, 9 Nisan 2012 Pazartesi günü saat 11.00’de Süleymaniye Külliyesi’ndeki mezarı başında saygıyla anıyoruz. Takip eden hafta boyunca ise Mimarlar Odası’nın tüm birimleri, kentlerinde çok sayıda ulusal ve uluslararası etkinlik düzenliyorlar. Mimarlar Odası, her iki yılda bir Ulusal Mimarlık Ödülleri kapsamında mimarlık alanında önemli yapıtlara imza atmış, meslek etiğine bağlı, deneyimli meslektaşlarımızı Mimar Sinan’ın adını taşıyan “Mimar Sinan Büyük Ödülü” ile onurlandırmaktadır. Sinan’ı anma etkinlikleri kapsamında hazırlanan bildiri aşağıda sunulmuştur:

Mimar Sinan'a Saygı

9 Nisan 2012

Anadolu'dan Balkanlar'a uzanan geniş bir coğrafyada dünya mirasına çok sayıda anıtsal eser kazandıran Koca Sinan'ı ölümünün 424. yılında saygıyla anıyoruz.

Mimarlar Odası olarak, Sinan'ın kendi çağından günümüze dek yapıtlarıyla sunduğu mesajı doğru anlayarak bundan dersler çıkarmanın, ona, toplumumuza ve mimarlığa olan borcumuzun bir gereği olduğu inancıyla mesleki çalışmalarımızı sürdürme çabası içerisindeyiz.

Bu kapsamda öncelikle Koca Sinan'ın tarihsel süreçte ve günümüzün mimarlık ve şehircilik ortamı içerisinde ifade ettiği değerleri bir kez daha anımsıyoruz: “Duru, yalın, dolgun kitleler üzerinde dengelenen ana kubbe ve kubbecikler dizgesini kuran, mühendislik yeteneği ile mimarlık zarafetini bütünleştiren büyük ustanın eserleri, bulunduğu kentlere silüet, estetik, sanat ve kimlik değerleri katmıştır. Yarattığı eserleri çevresiyle, doğayla ve insanla barışık bir yapılaşmanın görkemli anıtsal örnekleri olarak mimarlığın evrensel değerleriyle buluşmuştur. Günümüzde dahi bu yapıtlar, buldukları kentleri biçimlendirmekte, yaşamımızı etkilemekte ve mimari nitelikleri nedeniyle bilimsel araştırmaların ilgi odağında yer almaktadırlar.”

Büyük Usta'nın bu nitelikleriyle birlikte özgün yaratıcılığının da kamu yönetimleri tarafından göz ardı edilerek “içi boş, hamasi nutuklarla”, mimarlık ve şehircilik açısından “çılgın” kararların alındığı bir ortamda anılması, tarih boyunca bu topraklarda yaratılan birikim ve değerlerle bağdaşmamakta ve O'na saygısızlık anlamına gelmektedir.

Öyle ki, tarihî yapıtların “kötü kopyaları”nın ve batıdan alınan demode “postmodern” uygulamaların kamu tarafından kentlere “mimarlık” olarak pazarlandığı koşullarda, mimarlık, kültür ve doğa değerleri yok edilmekte, hatalı yatırım kararları ve niteliksiz uygulamalar ile şehirlerimiz “betonarme çöplüğüne” dönüştürülmektedir.

Aynı anlayış doğrultusunda Cumhuriyet dönemi yapıtlarına karşı başlatılan yıkım süreçlerinin sistemli bir şekilde işletilmesi, “uygarlık karşıtı” bu davranışların “ideolojik” niteliğini de açıkça ortaya koymaktadır. Bu kapsamda, özellikle kültür mekânları ile Cumhuriyetin simgesi olan yapı ve meydanların hedef alınması çok anlamlıdır.

Yönetimlerin, kent kimliklerini ve siluet görüntülerini yok eden, estetikten yoksun, sosyal, ekonomik ve kamusal kayıplara neden olan, “kent suçları” niteliğindeki uygulamaları karşısında, mimarlığımızın ve kentlerimizin planlı ve sağlıklı gelişmesini sağlamak amacıyla yürütülen hukukî süreçler ve çabalar zayıflatılmak istenmektedir. Buna bağlı olarak, koruma kurulları, bilirkişilik düzeni, üniversiteler ve yargı iktidara bağımlı hale getirilerek, kurumsal güvenceler bertaraf edilmekte; meslek odalarına yönelik “çağdaş hukuk normları”na yakışmayan “işlevsizleştirme” operasyonları sürdürülmektedir.

Son olarak, tarihi kent merkezlerinde mimarlık değerlerinin, kent dokusunun ve kültür varlıklarının yok edilmesine neden olan 5366 sayılı yasa ile dayatılan “yenileme” adı altındaki çalışmalardan sonra nihayet bütün ülke topraklarında, TOKİ ve Başbakanlığı “tek imar otoritesi” haline getiren “Dönüşüm Yasası” ile bütün tarihi ve doğal varlıklar ile kentlerimizin sağlıklı geleceğinin “idam fermanı” verilmiştir!

Bu kentleşme politikaları ve uygulamaları nedeniyle Koca Sinan’ı andığımız bugünlerde ne yazık ki toplumumuza “uygarlığımızın esenlikli bir geleceği” adına güzel şeylerden söz edemiyoruz.

Mimarlar Odası olarak, Koca Sinan’ı ölüm yıldönümü nedeniyle saygıyla anarken, “Sinan’a saygısızlık” olarak nitelediğimiz tüm bu mimarlık ve kentleşme çılgınlıklarından bir an önce vazgeçilmesi için çabalarımızı sürdürmeye kararlı olduğumuzu değerli kamuoyumuza sunarız. Bu çerçevede ülke yöneticilerini, yerel yönetimleri, yatırımcıları ve ilgili tüm kesimleri kentlerimize, Koca Sinan’a ve yarattığı eşsiz değerlere bir kez daha sahip çıkmaya çağırıyoruz.

2.3. Sulukule Projelerine İptal Kararı Verildi

13.06.2012 / 2012.08.28453

Basınımızın değerli üyeleri,

Neslişah ve Hatice Sultan Mahalleleri (Sulukule) Yenileme Alanı ile ilgili olarak Şubat 2008’de açtığımız davada ilgili İstanbul 4. İdare Mahkemesi tarafından, avan projelerin kamu yararına uygun olmadığı gerekçesi ile oybirliği ile iptal kararı verilmiştir.

Ancak, ne yazık ki gecikmiş bir karar olarak hukuk tarihimize geçecek bu önemli kararlar, özellikle kent davaları için yürütmeyi durdurma kararlarının ne denli önemli olduğunun altı bir kez daha trajik bir biçimde çizilmiştir.

Bilindiği gibi 1985 yılında Dünya Mirası Listesi'ne alınmış olan kara surları koruma bandını içeren, Osmanlı döneminde Edirnekapı ve Sulukule olarak adlandırılan ve 1050 yıllarından beri yaşayanlarının kültürel özelliklerini koruduğu ve bu anlamı ile toplumsal zenginliğimizin uluslararası düzlemde de sesini duyuran, doğal, tarihi, kültürel ve arkeolojik mirasımız açısından son derece önemli konumda olan Sulukule, 5366 sayılı yasa kapsamında 22.4.2006 gün ve 26147 sayılı ve 13.10.2006 gün ve 26318 sayılı *Resmî Gazete*'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu kararıyla “yenileme alanı” olarak ilan edilmiştir.

Ardından, gerek bölge halkı gerekse ilgili bilim insanları, hukukçular, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası kuruluşların tüm ısrarlarına karşın 5366 sayılı yasanın bütün çelişkilerini taşıyan yenileme avan projeleri ilgili kurulunun 2.11.2007 tarih ve 20 sayılı kararı ile onaylanmıştı.

Avrupa Kentli Hakları Deklarasyonu ve Avrupa Kentsel Şartı, Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşme, Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar (CESCR) Sözleşmesi, UNESCO ICOMOS Dünya Mirası Komitesinin 30. dönem Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına ilişkin Vilnius toplantısı Türkiye kararlarına da aykırı olarak bölgeyi tarihi kimliğinden, kültüründen ve oluşmuş tüm değerleriyle bir bütün olan yapısından soyutlayarak basit bir yenileme mantığıyla yok eden bu sosyal dışlama ve kentsel ranta el koyma projeleri hakkında meslek odamız başta olmak ulusal ve uluslararası *kurum ve kuruluşlardan gelen* hiçbir uyarı ve *itiraza uyulmamıştır*.

Bu nedenle gerek Sulukule ile ilgili yenileme avan projelerinin yürütmesinin durdurulması ve iptali, gerekse bu projelerin ortaya çıkmasına neden olan 5366 sayılı yasanın iptali için konunun idari yargı tarafından Anayasa Mahkemesine taşınması isteği ile idari yargıya başvurulmuştur.

Ancak ne yazık ki henüz yargı süreci devam ederken Sulukule'de yıkımlar başlamış ulusal ve uluslararası bütün tepkilere rağmen özellikle bu alanda yaşayan kiracılar ve yoksullar için hiçbir sosyal ya da insani önlem almadan 2009 Mayıs ayında “Çevik Kuvvet” eşliğindeki

belediye ekipleri, içinde halen insanların yaşadığı evleri, eşyalarıyla birlikte yıkıp binlerce yıllık Sulukule yaşam alanını yok ederek molozlarla kaplı inşaat alanına çevirmişlerdir.

Yıkım süreci ve sonrasında yaşananlar ise 2010 Dünya Kültür Başkenti unvanını taşıyan İstanbul için acı bir ironi olarak tarihe geçmiş bulunuyor. Şubat 2008'de açtığımız davanın bilirkişi incelemesi Kasım 2009'da gerçekleşmiştir. İstanbul 4. İdare Mahkemesi 02.06.2009 gün, 2009/758 esas sayılı kararı ile yürütmeyi durdurma talebimizi gerekçesiz olarak reddetmiş, bu karara itiraz edilmiştir.

Bu arada TOKİ 2009 yılının eylül ayında yenileme avan projeleri ile inşaat ihalesine çıkmış; 6 Ekim itibariyle de Sulukule inşaat firmasına devredilmiş gerek bölge halkı gerekse ilgili bilim insanları, hukukçular, bölge halkı, sivil toplum kuruluşları ve uluslararası kuruluşların tüm ısrarlarına karşın 5266 sayılı yasanın bütün çelişkilerini taşıyan yenileme avan projeleri uygulamaya konulmuştur.

Bütün ulusal ve uluslararası bilimsel ve toplumsal karşı çıkışlara karşın yargı süreci inanılmaz bir biçimde ve bilerek savsaklanmış, hukukun temel ilkeleri dahi askıya alınmış ve tarihi, kültürel ve arkeolojik olarak uluslararası önem taşıyan bir kent parçası içinde yaşayanlar ile birlikte yok edilerek hukuksuzluğun ve kültürel yıkımın simgesi olacak yapılar ile doldurulmuştur.

Neslişah ve Hatice Sultan Mahalleleri (Sulukule) Yenileme Alanı ile ilgili olarak Şubat 2008'de açtığımız davada ilgili İstanbul 4. İdare Mahkemesi tarafından avan projelerin kamu yararına uygun olmadığı gerekçesi ile oybirliği ile iptal kararı verilmiştir. 26 Nisan 2012 tarihinde alınan bu karar ancak 11 Haziran 2012 tarihinde tarafımıza tebliğ edilmiştir.

Ancak, ne yazık ki gecikmiş bir karar olarak hukuk tarihimize geçecek bu önemli kararlar özellikle kent davaları için yürütmeyi durdurma kararlarının ne denli önemli olduğunun altı bir kez daha trajik bir biçimde çizilmiştir.

Sizlerin de çok yakından takip ettiği gibi son yıllarda insanlığın ortak değeri ve mirası olan tarihi, kültürel, doğal varlıklarımızın yok edilmesine yönelik uygulama ve kararlar giderek yükselen bir hızla artmaktadır.

Tarihi, doğal, kültürel değerlerin korunması konusunda yüzyılların kuramsal ve deneysel birikimleri sonucu oluşan evrensel ilke, kural ve belgeler hiç çekinilmeden gerçek anlam ve

amaçlarından saptırılarak yapılan yanlış uygulamaları meşrulaştırma doğrultusunda kullanılmaya çalışılmaktadır.

Kentlerimizin tarihi, kültürel kimliğini ve toplumsal belleğimizi oluşturan ve koruma altına alınmış kentsel ve kamusal alanlarının, ortadan kaldırılmasını öngören projeler hazırlanmakta; devletin tarih, kültür ve tabiat varlıklarını, değerlerini korumak, bu amaçla destekleyici ve özendirici tedbirler almak yönündeki Anayasal görevleri göz ardı edilmekte, sosyal bir devletin asgari yükümlülükleri dahi yerine getirilmemektedir.

Aksine, kentimize dünya mirası niteliği kazandıran tüm değerler, kentsel topografya, peyzaj, silüet, tarihi, kültürel mimari miras alanları, bu değerleri korumak ve geleceğe aktarmakla görevli olan yerel ve merkezi otoriteler tarafından ulusal ve uluslararası bilim ve meslek çevrelerinden gelen bütün uyarılara rağmen tepeden inme kararlar ile yıkıma ve yok oluşa terk edilmektedir.

Bundan daha da vahim olarak, bu konuda en önemli güvencemiz olan bağımsız yargı ve kurullara müdahale edilmekte; Anayasa, evrensel hukuk ilkeleri bir yana yasa yapma tekniğine dahi uymayan yasa, yönetmelik, kanun hükmünde kararnameler veya Bakanlar Kurulu kararları ile *yüksek yargı kararları dahi yok sayılabilmektedir*.

Özellikle kent ve çevre davalarında geri dönüşü mümkün olmayan zararlar yaratmamak adına en önemli hukuksal tedbir olan “yürütmeyi durdurma” kararları türlü yöntemler ile savsaklanmakta bununla da kalmayıp son zamanlarda çıkarılan yasalar ile akıl almaz bir biçimde *“yasaklanabilmektedir”*.

Hiçbir çağdaş hukuk devletinde yaşanması mümkün olmayan bu olumsuz koşullar altında, Sulukule Yenileme Alanı ile ilgili olarak İstanbul 4. İdare Mahkemesi’nin avan projelerin kamu yararına uygun olmadığı gerekçesi ile oybirliği ile almış olduğu iptal kararının gecikmiş de olsa son derece önemli bir kazanım olduğunun bilinciyle;

Başta Bakanlar Kurulu, TC Kültür ve Turizm Bakanlığı, Fatih Belediyesi, TOKİ olmak üzere bütün yetkili ve ilgilileri, bu tarih ve kültür katliamı uygulamalarında kamu ve yeni kullanıcılar açısından yeni mağduriyetlere de neden olmamak üzere yargı kararının gereklerini daha fazla gecikmeksizin yerine getirmeye çağırıyoruz.

Saygılarımızla,

2.4. Taksim Camii'nin İnşa Edileceği İlan Edilen Arazinin Sahibi ya da Sahipleri Kim?

11.07.2012 / 2012.08.28715

Taksim Camii'nin yapılacağı arazi olarak duyurulan arazinin mülkiyet durumunu öğrenmek için bilgi edinme kanunu çerçevesinde Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü'ne 6 Ekim 2010 tarihinde ilettiğimiz dilekçenin yanıtı kalması nedeniyle yargıya yaptığımız başvuru, 18 Şubat 2011 tarihinde İstanbul 6. İdare Mahkemesi tarafından reddedilmişti. Ancak temyiz başvurusunun ardından görüşen Danıştay 10. Dairesi, 28 Mart 2012 tarihinde oybirliği ile İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nin kararının bozulmasına, yeniden karar verilmek üzere dosyanın anılan idare mahkemesine gönderilmesine karar verdi.

Aşağıda detaylı olarak anlatılan hukuki süreçler devam ederken TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi, hâlâ yanıt alamadığı soruları tekrarlıyor: “*Taksim Cami'nin inşa edileceği ilan edilen arazinin sahibi ya da sahipleri kim? Kamu mülkiyetindeki arazi başka birilerine devredildi mi? Bu bilgiler neden kamuoyundan gizleniyor?*”

Hukuki Süreç

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi tarafından 6 Ekim 2010 tarihli dilekçe ile Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü'ne başvurularak, İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, Kocatepe Mahallesi'nde bulunan 406 ada, 4, 5, 6, 7, 16, 21 ve 22 parsel numaralı taşınmazların mülkiyetinin Milli Emlak Genel Müdürlüğü'ne ait olup olmadığı, ait ise hangi tarihte idarenin mülkiyetine geçtiği, anılan taşınmazların üçüncü şahıslara devrinin söz konusu olup olmadığı konularında 4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu uyarınca bilgi istendi.

Başvurunun idare tarafından yanıtı bırakılması üzerine, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi konuyu yargıya taşıdı. İstanbul 6. İdare Mahkemesi, 18 Şubat 2011 tarihinde “... *Dava dosyasının incelenmesinden İstanbul İli, Beyoğlu İlçesi, Kocatepe Mahallesi, 406 ada, 4, 5, 6, 7, 16, 21 ve 22 parsel sayılı taşınmazların mülkiyet durumlarıyla ilgili istenen bilgilerin verilmemesi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır. Bu durumda dava konusu zimni ret işleminin, davacıyı hak kaybına uğratabilecek kesin ve*

yürütülmesi gerekli işlem niteliğinde olmadığı, dolayısıyla dava konusu edilemeyeceği sonucuna varılmıştır” gerekçesiyle davanın reddine karar verdi.

Bunun üzerine 8 Mart 2011 tarihinde, yukarıda gerekçesi verilen 18 Şubat 2011 tarihli kararın öncelikle yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle ilgili temyiz gidildi. Temyiz dilekçesinde;

“... Müvekkil Oda'nın Dünya Mirası İstanbul'un merkezinde, Taksim'de bulunan bir kentsel alanın mülkiyeti ile ilgili işlemleri öğrenmek için davalı idareye başvurusunun yanıtlanmaması işleminin iptalini kamusal gerekçelerle talep eden Anayasal bir kurumun yargılama konusu idari işlemin sonuçları nedeniyle 'hak kaybına' uğramayacağı iddiası 'hak' tanımının ya da iptal davaları açısından daha önemli bir kavram olan 'menfaat ihlali kavramının' yerleşik yargı kararlarına karşı çok dar, hukuka aykırı bir biçimde yorumlanması niteliğindedir” deniliyordu.

Bununla birlikte, yargılama konusu örtülü ret işleminin Anayasa'nın 135. maddesi uyarınca kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olan TMMOB Mimarlar Odası için “hak” kaybına, “menfaat ihlaline” neden olacak “uygulanması kesin ve zorunlu idari işlem” niteliğinde olduğu, aksi bir yorumun idarenin istediği soruları yanıtlamaması, vermek istemediği bilgileri vermemesi ve buna karşın hukuken başvurulabilecek etkili bir yol bulunmaması anlamına geleceği, temyiz dilekçesinde de vurgulandı.

Danıştay 10. Dairesi Mimarlar Odası'nın temyiz gerekçesini oybirliği ile haklı buldu:

“...4982 sayılı Bilgi Edinme Kanunu'nun 4. maddesinde, herkesin bilgi edinme hakkına sahip olduğu, 5. Maddesinde kurum ve kuruluşların bu Kanunda yer alan istisnalar dışında her türlü bilgi ve belgeyi başvuranlar adına yararlanmasına sunmak ve bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru sonuçlandırmak üzere, gerekli idari ve teknik tedbirleri almakla yükümlü olduğu; 12. Maddesinde kurum ve kuruluşların bilgi edinme başvurularıyla ilgili yazılı ya da elektronik ortamda başvuru sahibine bildirecekleri, başvurunun reddedilmesi halinde bu kararın gerekçesi ve buna karşın başvuru yolları belirtecekleri hükmüne yer verilmiştir...”

“...Davacı Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi'nin Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Müdürlüğü'ne başvurması üzerine, cevap verilmemek suretiyle oluşan zımni ret

işleminin varlığı karşısında, Kanunun aradığı menfaat ilgisinin kurulduğu kabulü gerekmektedir.

Buna göre dava konusu işlemin, idari davaya konu edilebilecek kesin ve yürütülebilir bir idari işlem niteliğini taşıması ve bu işlemle menfaat ilgisinin de kurulmuş olması karşısında davanın incelenmeksizin reddi yolunda verilen mahkeme kararında hukuki isabet bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, davacının temyiz isteminin kabulü ile İstanbul 6. İdare Mahkemesi'nin 18 Şubat 2011 tarihli kararının bozulmasına, yeniden karar verilmek üzere dosyanın anılan idare mahkemesine gönderilmesine karar verildi”

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi*

2.5. Çamlıca Tepesi Hiçbir Gerekçe ve Yöntemle Yapılaşmaya Açılmaz

25.07.2012 / 2012.08.28875

İstanbul'u İstanbul yapan tarihi, kültürel ve doğal değerler, bugüne değin görülmemiş bir biçimde hızla ve tartışılmadan yok ediliyor. Sürecin sorumluları ise söz konusu değerleri korumak, yaşatmak ve gelecek kuşaklara iletmek adına milletten yetki alarak tarihi ve toplumsal bir sorumluluk üstlenmiş olan yöneticilerimizdir.

UNESCO Dünya Mirası listesindeki eşsiz kent İstanbul'un özgün siluet, topografya ve coğrafya değerlerine karşı gelişen hoyrat ve sorgusuz imar faaliyeti, son dönemde sadece ulusal düzeyde değil, uluslararası platformlarda da ciddi tepki ve eleştiriler alarak, farklı kurumlardan yönetimlerimize uyarıların gelmesine neden olmuştur.

Asli görevi doğal, kültürel ve tarihi değerlerimizi korumak olan, TC Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ise bugün olağanüstü yetkilerle donatılarak elde ettiği tek merkezli karar erkini, kamu yararını ve çevre değerlerini titizlikle korumak yerine, tarihimizde görülmemiş hızla ve anlayışta hukuksuz ve plansız bir yapılaşma sürecini desteklemek yönünde kullanmayı yeğlemektedir.

İktidarın “ileri demokrasi” söylemi altında gerçekleştirilen ve rant çılgınlığına dönüşen bu süreç, toplumda ciddi bir endişe yaratarak hukuka olan güven duygusunu da yok etmiştir.

Evrensel, bilimsel, mesleki ve etik her türlü ilke yok sayılarak gerçekleştirilen bu imar sürecinde, ortak aklın ve çağdaş bilimsel ölçütlerin değil, kısa erimde elde edilecek rant anlayışının ve serbest piyasa politikalarının kuralları işletilmektedir.

İstanbul'un ve topografyasının önemli simgesel peyzaj varlığı olan eşsiz doğal sit alanı Çamlıca Tepesi'nin, TC Çevre ve Şehircilik Bakanlığı marifetiyle yapılaşmaya açılması da bu konuda karşı karşıya kaldığımız en ciddi tehditlerden birisidir.

Süreç, Başbakan R. Tayyip Erdoğan'ın 29 Mayıs 2012 tarihinde yaptığı, Çamlıca Tepesi'ne tüm İstanbul'dan görülebilecek bir cami yapılacağını açıklamasıyla başlamış, yüzyıllardır korunmaya çalışılan biricik İstanbul ve Boğaziçi kent silüetinin odağındaki Çamlıca Tepesi, bu açıklamadan bir hafta sonra, 4 Haziran 2012 günü "1/5000 Ölçekli Nâzım ve 1/1000 Ölçekli Büyük Çamlıca Özel Proje Alanı" adı altında "makam oluru" ile yapılaşmaya açılmıştır.

Yaklaşık 150.000 metrekarelik kamuya ait doğal sit alanının yarısını dini tesis, diğer yarısını ise turizm alanı olarak yapılaşmaya açan karar, TC Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından ulusal ve evrensel koruma ilke mevzuatları ve hukuku yok sayılarak, hiçbir kurum, kuruluş görüşü alınmadan, 644 sayılı KHK'nın sağladığı hukuksuzluk şemsiyesi altında "resen ve sessizce" onaylanmıştır.

Bu karar öylesine sessiz alınmıştır ki, bu konudaki asıl yetkili ve bilgili olması gereken TC Kültür ve Turizm Bakanı "plan" onaylandıktan bir hafta sonra yazılı ve görsel basına Çamlıca Tepesi ile ilgili herhangi bir cami projesinin olmadığı ve insansız bir alana cami yapmanın mütedeyyin çevreler tarafından dahi ihtiyaca ve inanca uygunluğunun tartışıldığı konusunda açıklamalar yapmıştır.

Ancak TC Kültür ve Turizm Bakanının bu açıklamasının hemen ardından Kahramanmaraş Belediyesi İmar Müdürü bir meslektaşımızın başbakanın isteği üzerine cami projesinin başına getirildiği açıklamaları yeni bir tartışma sürecini başlatmıştır.

Böylelikle konu, cami projesinin gereği ve elde edilme yöntemi tartışmasına dönüştürülmüş, yaklaşık 150.000 metrekarelik kamu alanının "dini tesis" alanı kadar bir kısmının da "turizm alanı" olarak yapılaşmaya açıldığı gerçeği unutturulmuş; özgün ve kendisi İstanbul'un simgelerinden olan tepenin asla ve hiçbir koşulda yapılaşmaya açılmaması, bir kamu değeri,

bir doğal sit alanı olarak korunması ve yaşatılması düşüncesi göz ardı edilerek bu eşsiz değerlerin korunması fikri yok edilmiştir.

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi olarak, “plan kararı” hakkında yargı yoluna başvurmak üzere hazırlıkların sürdürüldüğü son aşamada ise, basın ve yayın organlarından “Çamlıca Silueti Mimarını Arıyor” başlığıyla ulusal bir mimari proje yarışmasının, “İstanbul Cami ve Eğitim-Kültür Hizmet Birimleri Yaptırma ve Yaşatma Derneği” tarafından açıldığını ve şartnamesinin yayımlandığını öğrenmiş bulunuyoruz.

Açılan yarışmayla İstanbul kentinin eşsiz peyzaj değeri ve korunması zorunlu sit alanında yapılaşma kararına ve girişimine meşruiyet kazandırılması ve değerli doğal mirasın yarışma kurumu kullanılarak rant hedefine hizmet etmesi amaçlanmaktadır.

Yarışmanın kendisi gerek içeriği, amacı ve yöntemi, gerekse ulusal ve uluslararası çağdaş mimarlık, çevre ve kent politikaları ve hukuku açısından kabul edilebilir değildir.

Bu nedenle tüm meslektaşlarımızı, yüzyılımızın “yaşanılır” kentlerini tartıştığımız bugün duyarlı olmaya, mesleki değerlerimizi ve ilkelerimizi önemle korumaya davet ediyoruz.

Saygılarımızla,

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükkent Şubesi*

3. Köprü ve Bağlantı Yolları ile İlgili Basın Toplantısına Çağrı

13.11.2012 / 2012.08.29920

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, hazırladığı ve onayladığı 15.06.2009 tasdik tarihli 1/100.000 ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı’nda yeni bir Boğaz geçişi yer almadığı ve Plan Raporu’nda da karayolu ulaşımına ve yeni Boğaz geçişlerine kesinlikle karşı çıktığı halde, hükümetin 3. Köprüyü tekrar gündeme getirmesi üzerine, bu kez tam tersi bir tavır sergileyerek, reddettiği 3. Köprüye yasal kılıflar oluşturma çabasına girmişti. Bu çerçevede, İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi’nin 16.06.2010 tarihli toplantısında, 1/100.000 ölçekli planın plan uygulama hükümleri üzerinde değişiklik yapılmış, oy çokluğu ile meclisin onayından geçen bu değişiklikle plan uygulama hükümlerinin “*Plan’da ölçek sebebiyle gösterilmeyen ulaşım sistemi projeleri, Plan’ın bütünlüğüne ve ilkelerine uygun olarak alt*

ölçekli plan çalışmalarında değerlendirilecektir” biçimindeki 8.4.9.1. maddesinde yer alan *“ölçek sebebiyle”* ibaresi iptal edilerek, madde, *“8.4.9.1. Plan’da gösterilmeyen ulaşım sistemi projeleri, Plan’ın bütünlüğüne ve ilkelerine uygun olarak alt ölçekli plan çalışmalarında değerlendirilecektir”* biçimine getirilmiş; yeni bir madde olarak da, *“8.2.17. ilave Boğaz geçiş ve güzergâhları alt ölçekli planlarda değerlendirilecektir”* hükmü ilave edilmiştir.

1/100.000 ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı’nın arazi kullanım kararları ile ulaşım kararları bütünselliğini bozan ve alt ölçekli planlarda Çevre Düzeni Planı’na aykırı kararların alınmasının önünü açan bu meclis kararından hemen bir gün sonra da, 3. Köprü ve çevre yollarının İstanbul il sınırları içinde kalan kısmını içeren *“1/25.000 ölçekli İstanbul İli Kuzey Marmara Otoyolu Nâzım İmar Planı”* 17.06.2010 tarihli meclis toplantısında gene oy çokluğu ile onaylanmıştır.

İstanbul’un korkulu rüyası 3. Köprü’nün yasal kılıflarını oluşturma çabasının ürünleri olarak gündeme gelen *“1/25.000 ölçekli İstanbul İli Kuzey Marmara Otoyolu Nâzım İmar Planı”* ve bu planın dayanağı olarak 1/100.000 ölçekli İstanbul Çevre Düzeni Planı plan uygulama hükümleri üzerinde yapılan değişiklik ve ilave, meslek odalarımız tarafından iptal talebiyle yargıya götürülmüştür. Yargı süreci devam etmekte iken, bu kez, İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nde, Kuzey Marmara Otoyolu’na ilişkin 1/5000 ölçekli 17 adet nâzım imar planı değişikliği askıya çıkarılmıştır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin internet sitesinde yer alan bilgilere göre, bu plan değişiklikleri Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından 04.06.2012 tarihinde onaylanarak İstanbul Büyükşehir Belediyesi’ne gönderilmiş, belediye tarafından da 24.07.2012 tarihinde askıya çıkarılmıştır.

1/25.000 ölçekli güzergâh planı, nasıl ki adına *“1/25.000 ölçekli İstanbul İli Kuzey Marmara Otoyolu Nâzım İmar Planı”* denilmiş olsa da, imar mevzuatındaki plan tanımları ile hiç bir ilgisi olmayan, içinde tek bir arazi kullanım kararının bile yer almadığı, sadece ve sadece Boğaz geçişi ve çevre yollarının İstanbul il sınırları içinde kalan kısmının gösterildiği bir güzergâh şeması ise, bu parçacıl plan değişiklikleri de, aynı nitelikte, *“plan değişikliği”* tanımı ile hiçbir ilişkisi olmayan, sadece ve sadece kısmi güzergâh değişiklikleridir.

Söz konusu bu 17 kısmi nâzım imar planı değişikliğinin asıl önemli ve kendisini baştan geçersiz kılan tarafı da, olmayan bir planın değişikliği şeklinde onaylanıp askıya çıkarılmış olmalarıdır. Kuzey Marmara Otoyolu'nun askıya çıkmış olan resmi nâzım imar planı 1/25.000 ölçeklidir. Söz konusu kısmi güzergâh değişiklikleri ise 1/5000 ölçeklidir. Oysa bugüne kadar 1/5000 ölçekli Kuzey Marmara Otoyolu Nâzım İmar Planı diye bir plan askıya çıkarılmış değildir. Bu durumda, söz konusu plan değişiklikleri olmayan bir plan üzerinde yapılan değişiklikler durumundadır ve söz konusu 17 plan değişikliği toplamının güzergâhın tümünü değil, sadece belli noktalarını kapsadığı da düşünüldüğünde, olmayan bir 1/5000 güzergâhın bir kısmının tadilatının, teknik olarak da nasıl yapılabildiğini anlamak mümkün değildir. Bu durum, aslında 1/5000 ölçekte bir güzergâh çalışmasının da mevcut olduğunu, ancak bunun askıya çıkarılarak ilan edilmediğini düşündürmektedir. Bu durumda, üzerinde tadilat yapılan bu 1/5000 ölçekli güzergâh planının olduğu kadar, bu plan üzerinde yapılmış olan 17 adet kısmi değişikliğin de yasal sayılamayacağı açıktır.

Ayrıca, olmayan bir 1/5000 planın üzerinde değişiklikler yapıp bu kısmi değişiklikler askıya çıkarılırken, geçerli olan 1/25.000 ölçekli planın üzerinde hiçbir değişiklik yapılmaması ve bu plandaki güzergâhın aynen kalması, yani yürürlükte olan 1/25.000 ölçekli planda gösterilen güzergâhın hâlâ ve aynen geçerli olması da diğer bir aykırı durum yaratmaktadır.

Meslek odaları olarak bu 17 plan değişikliğinin iptali talebiyle Danıştay'da dava açılmış olup, 3. Köprü ve iptal davalarımıza konu olan bu gelişmelerle ilgili görüşlerimizi ve açıklamalarımızı kamuoyu ile paylaşmak amacıyla **14 Kasım 2012 Çarşamba günü, saat 11.00'de, Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi Karaköy binası 3. kattaki toplantı salonunda** yapılacak basın toplantısına katılımınızı dileriz.

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

TMMOB Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi

TMMOB Orman Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

TMMOB Peyzaj Mimarları Odası İstanbul Şubesi

TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

2.7. “Maslak 1453”ile Ciddi Bir Çevre Tahribatının Önü Açılıyor

13.11.2012 / 2012.08.29926

Değerli basın mensupları,

Bugün tüm dünyada sermaye, yaşamakta olduğu krizi aşmak için kentleri, tarihsel, doğal ve kültürel değerleri metalaştırarak ekonomiye girdi olarak sokma peşindedir. Toplumsal muhalefetin baskılandığı toplumlarda bu süreç, tarihi, doğal ve kültürel değerlerin büyük bir tahribatı olarak karşımıza çıkmaktadır. Son dönemlerde ülkemizde “afet riski tehlikesi” adı altında gündeme gelen ve imar mevzuatı olarak karşımıza çıkan düzenlemelerin tek amacı da, metalaştırılan kent topraklarından azami rant sağlamaktır.

Bilindiği gibi, her paylaşım, doğası gereği farklı taraflar oluşturur. Bugün ülkemizde yaşanan süreçte de, bir tarafta yaşam kaynaklarını insanlığın geleceği için koruma mücadelesi, diğer tarafta ise yaşam kaynaklarını metalaştırarak mali kaynağa dönüştürme çabası yer almaktadır.

Yargının siyasallaştırıldığı, toplumsal muhalefetin susturulmaya, meslek odaları gibi kamu kurumlarının da yasal düzenlemelerle hizaya getirilmeye çalışıldığı bir süreçte sınır tanımayan bir gücü elinde bulunduran iktidarın yarattığı hukuksuzluk ortamından yararlanmaya çalışan kimselerin ortaya çıkması da kaçınılmazdır. Son günlerde bu duruma dair en önemli örnek, “Maslak 1453” isimli projedir.

İlgili projenin reklamları, görsel ve yazılı basında yer almaya başladığı ilk günden itibaren, gerek yeri ve yaptığı tahribatın boyutları ile gerekse reklamda kullanılan dil itibarı ile kamuoyunda tartışmalara konu olmaktadır.

Projenin yer aldığı alan, kentin en önemli ekolojik koridor alanlarından biri olan ve herhangi bir yapılaşmanın olmadığı, bu anlamda da kuzeye doğru meydana gelebilecek yapılaşma baskısını durduran tampon bölge niteliğindedir. Riskli jeolojik yapısı, dere koruma ve taşkın alanları ile Cendere Vadisini de kapsamakta olan bu önemli bölge, büyükşehir bütünlüğü açısından ekolojik rezerv ve kentsel rekreasyon alanı olarak değerlendirilmesi gerekirken; ilgili imar planları TC Başbakanlık Toplu Konut Dairesi Başkanlığı tarafından yerel yetkilerin gaspı ile hazırlanarak, onaylanmıştır. Söz konusu plan alanı Şişli İlçesi, Ayacağa Gecekondu Önleme Bölgesi’ni içermekte olup, TOKİ Başkanlığı’na hazırlanarak onaylanan 1/5000

ölçekli Nâzım İmar Planı ile 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı'nın iptali için 12.11.2010 tarihinde açmış olduğumuz bir dava söz konusudur.

Elimize ulaşan ve dava konusu 11.08.2010 onanlı 1/5000 ölçekli Nâzım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı'nın planlama ilke ve teknikleri ile kamu yararına uygun olmadığını belirten bilirkişi raporunda ise, bilirkişi heyetinin şu tespitleri oldukça önemlidir:

- Dava konusu 11.08.2010 onanlı, 1/5000 ölçekli Nâzım İmar Planı, üst ölçekli plan olan 13.02.2009 onanlı, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı ile uyumsuzluk göstermekte;
- Kentin yaşamsal varlığı için vazgeçilemez önem teşkil eden orman alanları üzerinde yapılaşma baskısı oluşturarak doğal hayatın sürekliliğini de kesecek içerikte bir yaklaşım ortaya koymakta;
- Orman alanı sınırında bulunan alanın, dava konusu planda olduğu gibi yüksek yapılaşma katsayılı (E: 2,20) değerlerle yapılaşmaya açılması, üst ölçekli planın amaç ve planlama ilkeleri ile tamamen aykırı bir içerik ortaya koymakta;
- İçerdiği vadi tabanları, yüksek eğim derecesi ve toprak yapısı sebebiyle jeolojik açıdan önemli eşiklere sahip olan arazide, tüm bu eşikler aynı yapılaşma koşullarında konut alanı olarak ön görülerek özellikle İstanbul gibi deprem kuşağında bulunan bir kent için hayati bir risk ortaya koymakta;
- 16.09.2011 onaylı 1/5000 ölçekli Revizyon Nâzım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Revizyon Uygulama İmar Planı ile de yeşil alan oranının azaltıldığı, konut alanının artırıldığı, alanın sınırlarının büyütüldüğü ve dolayısı ile 2010 onanlı planlara göre donatı standartlarının daha da azaltıldığı görülmektedir.

Söz konusu davada, kamu yararı lehine belli bir aşamaya gelinmesinden hemen sonra, "Maslak 1453" isimli projenin reklamlarının ortaya çıktığı ve satışlarının yapıldığı görülmektedir; bu anlamda bahsi geçen projenin reklamlarının zamanlaması da dikkat çekicidir.

Sınır tanımayan bir iktidardan alınan güç nedeniyle, geçmişte ilkel yöntemlerle ve sadece rant amaçlı binalar yapan bir inşaat şirketi, bugün aynı düşünce yapısı ile planlama kriterleri ve kamu yararı açısından problemleri bir alanda bu projeyi gerçekleştirmektedir. Projenin

yaratacağı çevre tahribatının yanında, başka bir vahim mesele de ilgili projenin reklam filminde kullanılan dil ve üsluptur. Çekilen reklam filminde, mimarın emeğini temsil eden proje paftaları bir müteahhit tarafından elinin tersi ile yerlere atılmakta ve mimarlık mesleği itibarsızlaştırılmaya çalışılmaktadır.

Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi olarak, hem yapılan proje ile bölgede ciddi bir çevre tahribatının önünün açılmış olmasını, hem de projenin reklam filminde mimarlık mesleğinin itibarsızlaştırılmaya çalışılmasını kınadığımızı, siz değerli basın mensupları ve kamuoyu ile paylaşmayı gerekli görüyoruz.

Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi

Yönetim Kurulu

2.8. Ülkemizin Her Değerinin “Rant Aracı” Olmasına Karşı Tüm Dayanışmalarda Yer Alıyoruz

31 Aralık 2012

Mesleklerimize, Örgütlülüğümüze Sahip Çıkararak, Ülkemizin Her Değerinin “Rant Aracı” Olmasına Karşı Çıkıyoruz. Demokratik Hakların Korunması Adına Tüm Dayanışmalarda Yer Alıyoruz

Ülkemiz yeni yıla girerken, Cumhuriyet tarihimizin hiçbir döneminde görülmeyen, tek bir düşüncenin tek bir yaşam biçiminin dikte edildiği, düşüncenin, özgürlüklerin suç sayıldığı bir dönemde, toplumun “sıra bize de gelebilir” endişesiyle sindirildiği şartları yaşıyoruz. Bu ortamda yeni yıla umutla bakmak adına gelenekselleştirdiğimiz yeni yıl buluşması, artık gelecek endişesini paylaştığımız bir güne dönüşmüştür. Ülke halklarının, farklı kültürlerin bu topraklarda birlikte yaşam sevincinin hızla yok edildiği bir dönemde, bir yandan da mesleğimizin ve ülkemizin geleceği ne olacak endişesi içerisindeyiz. Bir etkinlik için ülkenin en büyük üniversitelerinden birine 3000’in üzerinde güvenlik gücüyle giden bir başbakanın ülkesinde, başka türlü düşünmek maalesef mümkün değil.

Tüm toplumsal ve kamu değerlerinin rafa kaldırıldığı, tarihi doğal ve kültürel değerlerimize rant amacıyla yaklaşıldığı ve bu yaklaşımlara karşı duran her türlü bireysel ve toplumsal oluşum engellendiği gibi, meslek hukukumuz ve örgütlüğümüz de bertaraf edilmektedir.

Ancak bu oluşum, bugünün süreci değildir. İktidarın “ustalık dönemi” diye adlandırdığı bu dönemde hızlandırılarak, 12 Eylül 2010 Anayasa Referandumu sonrasında düğmeye basılmıştır. 3 Mayıs 2011 tarihinde alınan KHK yetkisiyle hızla hayata geçirilmiştir.

Bu süreci 11 KHK oluşumu, daha sonra 24 adet KHK’de değişiklik yapılmasına dair kanun ve nihayet 35 adet KHK ve KHK değişikliği ile özellikle de 644, 648, 653 No’lu KHK’lerle meslek alanlarımızın dönüştürülmesi izlemiştir.

İstenen:

- İmar faaliyetleri ve yapı üretim sürecinde, demokratik denetim mekanizmaları ve yerel yönetimlerin işlevsizleştirilmesi;
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın inanılmaz yetkilerle “Türkiye Belediye Başkanlığı”na dönüştürülmesi;
- Meslek odalarının sembolik hale getirilmesidir.

Bu yapıyı güçlendirmek adına: Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi, 2B, harita kadastro konusunda değişiklik ve büyükşehir yasaları ardı ardına gelmiştir.

Sonuç olarak:

- Tüm yetkilerin iktidar erkinin elinde toplanması;
- Özerk ve kamusal kimliklerin reddi;
- Tarihi, doğal, kültürel değerlerin yok edilmesinin yolunun açılması;
- Kentlerin ve doğanın bir rant aracına dönüştürülmesi;
- Kamu ve toplum adına denetim görevini sürdüren muhalefetin ve meslek odalarının özerk yapısına müdahale yaşamımıza girmiştir.

Ve nihayet: Meclis gündemine gelmesi beklenen 11 adet kanun ve KHK değişiklikleri, söylemlerimize yeni bir terim olarak giren, adeta cezalandırma çağrışımı yapan “torba yasa” ve bunun içinde TMMOB yasası önümüze gelmiştir.

Torba yasada bulunan;

Yapı Denetim Yasası ile:

- Mesleki üretimlerimizi başarısız olarak değerlendirenler tarafından oluşturulmak istenen teknik müşavirlik kuruluşlarını,
- Planlama aşamasından uygulama aşamasına yapı üretim süreçlerinin denetlenmesinde yetkisizleştirilmeyi,
- Mimarlık, mühendislik bilgisi gerektiren mesleki hizmetlerin, meslekten olmayan kişilerin eline bırakılmasını istiyor muyuz?

İmar Kanunu ile:

- İmar yetkilerinin yerel yönetimlerin elinden alınarak yetki belirsizliği yaratılmasını,
- Devlet eliyle sunulması gereken eğitim, sağlık, spor ve sosyal hizmetlerin paralı sunulmasını,
- Kent merkezlerinde olması gereken donatı alanlarının özel mülkiyete verilmesini,
- Kent merkezinde oluşturulacak ranttan vatandaşlara pay veriliyormuş gibi gösterilip, aslında onları kent dışına göndermenin yollarını arayan anlayışı,
- Vize ve onay mekanizmasının ortadan kaldırılarak meslek odalarının saf dışı bırakılmasını istiyor muyuz?

Kıyı Kanunu ile:

- Ülkemizin zaten hızla değerini yitiren, işgal edilmiş kıyılarında 10 metrelere, hatta 5 metrelere varan yapılaşma kararlarını,
- Her türlü teşhir, pazarlama, üretim, depolama, akaryakıt ve enerji tesislerinin kıyılarımızda yapılma yolunu açan kararları,
- Kıyılarımızda varlığını sürdüren çok sayıdaki tarihi ve doğal değerlerimizin korunmasından vazgeçmek,

- 1992 öncesi yapılan yapılara af getirilmesini istiyor muyuz?

Mera Kanunu ile:

- Tüm kırsal alanlarımızın “kırsal dönüşüm” kisvesiyle yapılaşma alanlarına dönük rezerv alanlar olmasını,

- Bu alanların niteliklerinin 15 gün içinde değiştirilerek peşkeş çekilmesini istiyor muyuz?

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ile:

- Düşünce ve sanat yaşamının en önemli koruyucusu olan telif haklarının elimizden alınmasını,

- Tariflenemeyecek “mimari estetik kurullar”la mesleki üretimlerimizin toplumun değil bu kurulların değerlerine bırakılmasını,

- Eserlerin, yapanların değil sahiplerinin telif hakları iradesinde kalmasını istiyor muyuz?

Ve TMMOB Kanunu ile:

- İl odaları kurularak mevcut oda ve üst birlik yapımızın parçalanmasını,

- Odalarımızın üyeleri ile ilişkisinin belirsiz bırakılmasını,

- Uluslararası ve bölgesel meslek kuruluşlarına üyeliğimizin bakanlık iznine bırakılmasını,

- Bakanlıkla protokol yapma şartı ile güdümlü meslek odaları olmak,

- Oda yönetmeliklerinin onayını oda genel kurulu tarafından değil, bakanlıkça yapılmasını ve bu şekilde iç hukukuna müdahale edilmesini,

- En önemlisi de odaların piyasada iş yaparak mesleki alanda üyelerine rakip hale getirilmesini istiyor muyuz?

Tüm bunlara karşı durduğumuz için buradayız. Toplumun ve bilimin yanında duruşumuz ve mücadelemiz 2013’te de, sonrasında da devam edecektir.

Barışın ve kardeşliğin egemen olduğu, dayanışmanın daha da güçlendiği, tüm mühendislik, mimarlık ve plancılık haklarının örgütlülüğümüzle güçlenerek kurulduğu bir yıl diliyoruz.

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükşehir Şubesi

2.9. Galatasaray Üniversitesi'nde Yaşanan Yangın Hakkında

23.01.2013 / 2013.08.30880

Galatasaray Üniversitesi'nin Beşiktaş, Ortaköy'de Sahil Kampusu'nda yer alan tarihi bina, 22 Ocak 2013 günü saat 19.30 sıralarında çıkan yangın sonucu büyük oranda yanmıştır.

Basından öğrendiğimiz bilgilere göre, tarihi ahşap yapının 3. katında çıkan yangın itfaiyenin karadan ve denizden müdahalesine rağmen tüm binayı sarmış ve tüm çabalara rağmen yapının büyük bir bölümü yanmıştır. Yine basından öğrendiğimiz kadarı ile ilk açıklamalar, yangının elektrik kontağı sonucu çıktığı yönündedir.

Yangının gerçekleştiği tarihi ahşap bina, Feriye Sarayları olarak da bilinen ve Çırağan Sarayı'nın müstemilatı olan, resmi adı da İbrahim Tevfik Efendi Sahil Sarayı olan binadır. Bu ahşap yapı 1871 yılında, Sultan Abdülaziz döneminde Mimar Sarkis Balyan tarafından inşa edilmiş, uzun yıllar Galatasaray Lisesi'nin kız bölümü dersliği ve yatakhane olarak kullanıldıktan sonra Galatasaray İlkokulu'na tahsis edilmiş, 1992 yılından bu yana da Galatasaray Üniversitesi'ne ev sahipliği yapmıştır.

Tarihi yapılar birer birer yangınlarla yok olurken tüm yangınların suçlusu elektrik kontağı olarak gösterilmektedir. Bu sefer hangi kültür varlığı elektrik kontağı sonucu yanacak diye endişe ile bekler hale gelinmiştir. Suçlu elektrik kontağı olduğu sürece bu yangınların devam etmesi ve bizlerin de hüznle izlemesi kaçınılmaz olacaktır.

Tarihi Haydarpaşa Garı'nın çatısı 28 Kasım 2010 tarihinde saat 14.30'da çıkan yangın sonucu büyük oranda tahrip olmuştur. Restorasyon sırasında çıkan yangının elektrik kontağından kaynaklandığı belirtilmiş ve yangının iki işçinin ihmali sonucu çıktığı tespiti ile dosya kapatılmıştır. Mimarlar Odası ve konu ile ilgili uzmanlar basına yaptıkları açıklamada, tarihi yapılarda yangın öncesi alınması gereken tedbirlerin, yani yangını önlemeye yönelik tedbirlerin olmadığını ve İstanbul'daki tüm tarihi yapıları aynı tehlikenin beklediğini

belirtmişlerdir. Bu uyarılara rağmen o günden bu yana yeterli önlem alınmamış, tarihi yapılarda yangınlar yaşanmaya devam etmiştir.

Haydarpaşa yangınından çok kısa süre sonra, 11 Şubat 2011 günü, Mimar Sinan'ın 1580 tarihinde yaptığı eseri tarihi Kılıç Ali Paşa Camii'nin restorasyonu sırasında çatısında yangın çıkmış, yapıya fazla zarar vermeden söndürülen yangının sorumlusu olarak elektrik kontağı gösterilmiştir.

Bu yangının üzerinden on gün geçmeden, 19 Şubat 2011 tarihinde bu sefer İstanbul'da bulunan Beyazıt Camii'nin avlusundaki tamamen ahşaptan yapılmış hünkâr kasrında yangın çıkmış, binanın üst katı küle dönmüştür. Bu yangınında ilk inceleme sonucunda, elektrik kontağından çıktığı açıklanmıştır.

23 Aralık 2012 tarihinde ise tarihi Kapalı Çarşı'nın Örücüler Kapısı'nda yangın çıkmış, iki gün sonra yani 25 Aralık 2012 günü, sabahın erken saatlerinde bu sefer Cağaloğlu'ndaki 1865 yılında yapılan, 5 katlı İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü binası tamamen yanmıştır. Yangından sonra yapılan açıklamada, 147 yıllık tarihi yapının da elektrik kontağı yüzünden yandığı açıklanmıştır. İl Milli Eğitim Müdürlüğü yangınından sonra Mimarlar Odası yaptığı açıklamalarda tarihi binalarda yangına yönelik gerekli tedbirlerin hâlâ alınmadığı belirtilmiş, yetkililer tekrar uyarılmıştır.

Ancak tüm bu uyarılara rağmen bu sefer de Galatasaray Üniversitesi'nin tarihi binası büyük oranda yanmıştır. Yaşanan bu yangının ardından, Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi olarak tüm yetkilileri İstanbul'un tarihini yangınlara teslim etmemek için tarihi binaların yangına karşı korunması konusunda gerekli sorumluluğu almaya tekrar çağırıyoruz.

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi*

2.10. Gezi Parkı'nın İki Yakasını Birbirine Bağlayan Yaya Köprüsü Bir Gecede Yıkıldı!

12.02.2013 / 2013.08.31052

Taksim Gezi Parkı'nı Asker Ocağı Caddesi üzerinden karşıya bağlayan ve Prof. Henri Prost tarafından tasarlanan 70 yıllık yaya köprüsü, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yıkıldı.

II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından Taksim Topçu Kışlası Projesi'nin onaylanmaması üzerine başbakanın "reddedeni bizde reddediyoruz" demesinden sonra kamuoyundan gizlenerek köprünün yıkılması düşündürücüdür.

1936 yılında İstanbul Belediyesi, Paris Şehircilik Enstitüsü Öğretim yelerinden Prof. Henri Prost'u İstanbul'un planlanması çalışmalarını yönetmek üzere davet etmiştir. Prost, 1936'dan Aralık 1950'ye kadar, İstanbul Belediyesi İmar Müdürlüğü'nde Şehircilik Uzmanı olarak çalışmıştır. İstanbul'un ilk planı Henri Prost'un imzasını taşıyan plandır. Bu plan, 1939 yılında yrrlğe giren İstanbul yakasının 1/5000 ölçekli nâzım planıdır. Bu planda yer alan "2 No'lu Park", Konferans Vadisi'nin bir parçası olarak Taksim Cumhuriyet Meydanı'nı Spor Sergi Sarayına bağlayan aks üzerinde İnönü Gezisi adı ile 1937 yılında yine Henri Prost tarafından tasarlanmıştır. Topçu Kışlası'nın 1940 yılında yıkılmasından sonra başlanan inşaat kısa sürede tamamlanmış ve 1943 yılında Belediye Başkanı Dr. Lütfi Kırdar tarafından açılmıştır

1980'li yılların ortalarına kadar adı İnönü Gezi Parkı olan Taksim Gezi Parkı, 2 No'lu Parkın başlangıç noktası olarak tasarlanmış, Cumhuriyetin ilk yıllarının çağdaşlaşma projesinin bir parçası olarak gündeme gelmiş ve yaşama geçmiştir. Bu proje, insanı merkezine alması nedeniyle Cumhuriyet tarihinin en çağdaş projeleri arasında gösterilmekte ve mimarlık tarihi literatüründe yerini almaktadır.

Taksim Gezisi, hem 70 yıllık ağaçları ile yoğun kent dokusu içinde nefes alma ihtiyacının karşılandığı bir alan olarak hem de semt dışından gelenler için bir buluşma alanı olarak bugün de hizmet vermeye devam etmektedir.

Parkın tasarlandığı tarihte sınırlı sayıda trafik aracı olmasına rağmen, Prof. Henri Prost geleceği planlama düşüncesinden hareketle, parkı bölen Asker Ocağı Caddesi üzerinde yaya yürüyüşünde sürekliliği sağlamak amacı ile projenin bir parçası olarak bir yaya köprüsü de tasarlamıştır. İnsanı temel alan çağdaş düşüncenin ürünü tarihi yaya köprüsü, mimari özgünlüğü nedeniyle de özel bir öneme sahiptir.

Gezi Parkı, İstanbul I Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 07.07.1993 tarih, 4720 sayılı kararı ile belirlenen "Kentsel SİT Alanında" yer almaktadır. Gezi Parkı ayrıca İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.03.2001 tarih ve 12665 sayılı kararında "Taksim Cumhuriyet Alanı"nın niteliklerini tanımlayan alanlar içinde

yer almaktadır. Gezi Parkı yine, İstanbul II No.lu Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 22.09.2010 tarih ve 3791 sayılı kararı ile onaylı, 1/1000 ölçekli "Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planında" da tanımlanmaktadır.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca alınmış yukarıda anılan kurul kararları ortada iken, Topçu Kışlası Projesinin reddedilmesinden sonra, şubat ayının ilk günlerinde Gezi Parkı'nın bir parçası olan, insanların trafikle karşılaşmadan ve engelsiz olarak park içinde dolaşımına olanak veren yaya köprüsünün, yıllar içinde altından geçen yük kamyonlarının çarpması sonucu gördüğü hasarın onarılması beklenirken, kamuoyundan da gizlice yıkılması oldukça düşündürücüdür.

Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi olarak bu yıkımın sorumluları hakkında 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu uyarınca işlem yapılmasını beklediğimizi kamuoyu ile paylaşıyoruz.

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükkent Şubesi

Yönetim Kurulu

2.11. Mimar Sinan'ı Ölümünün 425. Yılında Saygı ile Anıyoruz

09.04.2013 / 2013.08.31655

Bugün Mimar Sinan'ın 425. ölüm yıldönümünde onu anmak için Süleymaniye'de türbesi başında toplandık. Geçtiğimiz yıl kendisine Selimiye Camii ve Külliyesinin Dünya Mirası Listesine girdiğini müjdelemiş ve böylece Süleymaniye ile birlikte iki yapıtının dünya tarafından tanındığını vurgulamıştık.

Sinan'ın yapıları, "insanın yaratıcı dehasının başyapıtları" ve "insanlık tarihinde dikkat çekici bir aşamanın seçkin örnekleri" olarak bu listeye girdiler. Dolayısıyla artık Sinan'ın mimarlığının çağdaş dünya tarafından da "üstün evrensel değer" olarak tanındığını, Osmanlı Dünyası sınırları içinde yerel bir hayranlığın ve saygının çok ötesinde evrensel ölçekte bir *usta*, bir *deha* olarak kabul edildiğini rahatlıkla söyleyebiliriz.

Bu da kuşkusuz bizi şaşırtmamalı, çünkü Sinan'ın mimarlığını incelediğimizde, bir kentte seçtiği yer ve o yerle bütünleşen mimarlık yapıtının oluşturduğu "kültürel peyzaj değeri",

günümüzde insanın doğa ile iletişiminin göstergesi olarak en önemsenen yaklaşımdır. Dolayısıyla Sinan yaratıcı dehası ile ancak 1990'lı yıllardan beri evrensel ölçekte bir kavram olarak tartışılan "kültürel peyzaj" kavramını yüzyıllar öncesinden tanımlamıştır.

Mimar Sinan'ın mimarlığı sayısız bilimsel çalışmanın konusu olmuştur. Çağdaş mimarlığa sunduğu yaklaşımlar irdelenmiş ve günümüz mimarlarına ışık tutan boyutu vurgulanmıştır. Bugün tabii ki bunları uzun uzun yinelemeyeceğiz. Ancak Mimar Sinan'ı araştırmak, yalnızca onu günümüz mimarlığı için bir ilham kaynağı olarak görmek demek de değildir. Kendi döneminin toplumsal yaşamının, kültürünün, mimarlığının, beğenisinin ve ekonomik gücünün bir göstergesi olarak yarattığı mimarlığın korunması ve yaşatılması, bizden sonraki kuşakların da tarihi kentle bütünleşmiş bu özel mimarlıkla birlikte yaşamasının sağlanması günümüz mimarlarının temel görevlerindedir. Bu bağlamda onun kalfalık eseri olarak andığı, İstanbul'un kent silüetini tanımlayan en temel öge olan Süleymaniye Camii'nin İstanbul'la ve Haliç'le kurduğu özgün estetik bağı koparan bir köprünün tüm tartışmalara karşın kayıtsızca inşa edilmesini üzüntüyle izliyoruz.

Günümüzde Türkiye'de yalnız tarihi kentler ve anıtlar değil, bütün yapıları ve doğal çevre büyük bir tehdit altındadır. Kent ve ülke sathında hem yapıları çevrelerin hem de doğal coğrafi ortamların kökten değişimine neden olacak yeni yasalar ile plansız ve öngörüsüz bir sürece girildi. Osmanlı devletinden beri süregelen mesleki lonca geleneğinin çağdaş kurumlaşması olan meslek odalarının yine yasal düzenlemelerle işlevsizleştirilerek odamızın toplumcu mimarlık yolundaki çalışmaları engellenmeye çalışılıyor.

Bu bağlamda Türkiye'de mimarlığın gerek yaratıcı süreç gerek uygulama sürecinde karşılaştığı yıpratıcı ve dönüştürücü ortamdaki dolaylı mutsuzluk. Türkiye'deki mimarlık ortamını ve yapıları çevre niteliğini daha iyi bir düzeye çıkarma çabasında yalnızlaşmanın zorluğunu yaşıyoruz. Çağdaş dünyanın ve modern yaşamın olmazsa olmazı olan sağlıklı ve nitelikli, insana değer vererek insan için tasarlanmış, kendine özgü özel değeri olan kimlikli kentsel ortamların yaratılması sürecinde, enerjimizi ve birikimimizi buna karşı geliştirilen yasal düzenlemelerle mücadele etmek için harcamaktan dolayı üzgünüz.

Ölümünün 425. yılında Koca Sinan'a selam ederken, bu burukluğumuzu da onunla paylaşmak istiyoruz.

Saygılarımızla,

2.12. Doğal Kültürel ve Mimari Mirasımız, Kentsel Yeşil Alanlarımız İktidarın Rant Politikalarının Hedefi Olmaktan Çıkarılmalıdır

5 Haziran 2013

5 Haziran Dünya Çevre Günü'nde Türkiye'de çevresel değerlerin korunması ve geliştirilmesi bugün daha fazla önem kazanmış, ekonomik politikaların, sosyal yaklaşımların çevre ile uyumunda gelinen nokta, endişe verici bir hal almıştır. Doğal çevrenin korunarak geliştirilmesi ve gelecek kuşaklara aktarılması için iktidar tarafından kimi yapısal ve ciddi tedbirler alınması gerekirken, sorunlar daha da katlanarak devam etmektedir.

Çevreyi "rant" aracı olarak gören politikalarla, tarım alanları, doğal kaynaklar, ormanlar, hazine arazileri, kıyılar, sit alanları, milli parklar imara açılmakta; yeraltı ve yerüstü su kaynakları kirletilmektedir. Bu yöndeki uygulamalarla doğal, kültürel ve mimari mirasımızla birlikte tüm çevre değerlerinin yok edilmesinin önünü açılmaktadır.

Taksim Gezi Parkı ve Atatürk Orman Çiftliği gibi kent merkezindeki, anı değeri de olan yaşam alanlarının betonlaştırılması ile kent içi yaşam alanları yok edilmekte, yapılan 2000'e yakın HES aracılığıyla akarsularımızın doğal özellikleri özelleştirmeler suretiyle yok edilmekte ve bu yok oluş çevre yağmasının bir başka boyutunu oluşturmaktadır.

2B yasası ile birlikte, "orman vasfını kaybettiği" gerekçesiyle parsel olarak tescil edilen alanların, "dönüşüm alanı" ilan edilerek TOKİ eliyle yoğun bir yapılaşmaya açılması uygulamalarının başlatılması, ormanlarımızın yeni bir kıyım yaşamasına neden olacaktır.

Bilimsel raporlarla İstanbul için bir kent suçu olma niteliği net biçimde ortaya konmasına rağmen hükümetin talimatıyla hazırlanan ve temeli atılan 3. köprü projesi, 1 milyonluk kent ve yeni havalimanı projesi ile "çılgın projeler" adı altında gündeme getirilen Kanal İstanbul projesi gibi projelerle İstanbul'un elde kalan son doğal alanlarının yok olma süreci başlatılmaktadır.

Yapılan yeni düzenlemelerle ÇED uygulamalarının kadük bırakılması, halihazırda Meclis gündeminde görüşülmekte olan Orman Kanununda Değişiklik Taslağı ile diğer taraftan Meclis gündemine gelmeyi bekleyen İmar Kanunu, Kıyı Kanunu taslaklarıyla tüm doğal çevreyi kontrolsüz bir biçimde yapılaşmaya açarak yok olmasına neden olacak düzenlemeler kaygı verici boyutlara ulaşmıştır.

Koruma altına alınmış milli parklarımız, doğal sitlerimiz, yaban hayatı koruma sahalarımız, sulak alanlarımız ve tüm korunan alanların sınırlarının değiştirilebilmesine ve tümüyle kaldırılmasına, bu alanların yapılaşmaya açılmasına olanak veren ve yine TBMM Genel Kurulu'nda görüşülen Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu Tasarısı'nın ivedilikle geri çekilmesi gerekmektedir.

Bu koşullarda esenlikli bir dünya ve ülkemizin geleceği için, temel insan haklarından “sağlıklı ve nitelikli bir çevrede yaşama hakkı”nın sağlanması ve “çevre yağması”nın durdurulması için tüm toplum kesimlerinin ortaklaşması; iktidarın politikalarını belirlerken tüm kesimlerin görüş ve önerilerini dikkate alması gerekmektedir. Taksim Gezi Parkı'nda başlayarak, halkımızın duyarlılıkla sahip çıkması sonucunda tüm yurda yayılan “Çevresine Sahip Çıkma Bilinci” umut etmek isteriz ki kanun yapıcılar için de uyarıcı olacaktır.

Mimarlar Odası olarak, bilimin ve hukukun yol göstericiliğinde doğal varlıklarımızı koruyarak, bugünden yarına taşıma tavrımızın, mesleki sorumluluğumuz olduğu bilinciyle, ülkemizin tüm doğal ve yapılı çevresini sermaye olarak değerlendiren, var olan doğal ve kültürel mirasımızın yok edilmesi anlayışına karşı mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğimizi değerli kamuoyu ile saygıyla paylaşıyoruz.

TMMOB Mimarlar Odası

2.13. AKM Hukuken Yıkılmaz!

07.06.2013 / 2013.08.32150

Kamuoyuna Duyuru

Başbakan Recep Tayyip Erdoğan 6 Haziran 2013 tarihinde Tunus'ta “AKM yerine opera binası yapacağız” şeklinde bir açıklama yapmıştır.

Tarihi yapı ile ilgili yapılan açıklamanın hiçbir bilimsel ve hukuki dayanağı bulunmadığı gibi yıkılması yasal olarak da mümkün değildir.

1. AKM korunması gereken 1. derece anıtsal yapı niteliğinde olup özgün niteliklere sahiptir:

- AKM'nin Türkiye'nin 1970'li yıllarda, kültürel etkinliklerin en yoğun olduğu kentinde, toplumun kültürel gereksinmelerinin karşılanması için tasarlanan bir yapı olması, bir tasarım anlayışını yansıtmaması, dönemin yapı teknolojilerine sahip olması, özetle toplumun kültürel yaşamını mekâna yansıtmaması nedeniyle "*belge değeri*" vardır.
- AKM'nin fiziki olarak İstanbul kentinin belleğinin bir parçası olarak "*kimlik değeri*" vardır. AKM ayrıca sadece İstanbul kent sakinlerinin değil, tüm ülke insanlarının belleğinde olan, şu veya bu nedenle tüm toplum katmanları tarafından kullanılan ve bilinen bir yapıdır.
- AKM, yapıldığı dönemin tasarım, mimari ve teknoloji anlayışını yansıtmaması açısından "*mimari değer*"e sahiptir.
- AKM, toplumun gereksinimlerini halen karşılayabilmesi açısından "*işlevsel*" ve "*ekonomik değer*"e sahiptir.
- AKM'nin yapıldığı 40 yıldan fazla süredir kendisine çağdaş toplumda bir yer bulabilmesinden kaynaklanan "*süreklilik değeri*" vardır.
- AKM'nin kültür varlığı olması tartışılmayan birçok yapıdan çok daha fazla belleğimizdeki değişik olaylarla ilişkisi bakımından "*anı değeri*" vardır.
- AKM, bunun da ötesinde çok önemli bir "*simge değeri*"ne sahiptir.
- AKM'nin "*özgünlük değeri*" vardır.

2. AKM, Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu kararı ile 1. derece anıtsal yapı olarak tescil edilmiş ve güvence altına alınmıştır.

3. AKM, 9. İdare Mahkemesi'nin aldığı kararla –korunması ve aslına uygun olarak restore edilmesi– yargının güvencesi altındadır.

4. 20.12.2009 tarihinde Mimarlar Odası, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile Kültür Bakanlığı arasında yapılan protokole göre tarihi eserin aslına uygun olarak restore edilmesi karar altına alınmıştır.

AKM sadece bir bölümü verilmeye çalışılan bu değerleri ile "kültür varlığı" olma niteliğini birçok başka yapıdan daha fazla hak etmiş bir yapıdır ve onun ülkenin yaşamından kopartılması tüm bu değerlerin de yok sayılacağı anlamına gelir. Bu yaklaşım, koruma kuramının temel dayanaklarının inkâr edilmesidir. Ayrıca koruma kurullarının aldıkları tescil

kararlarının bu kadar kolayca ve böylesi politik baskı sonucu kaldırılması, her türlü kararın zaman içerisinde tartışmalı olacağı anlamına gelecektir.

Bütün bu neden, dayanak ve kararlara rağmen başbakanın AKM'nin yıkılacağı yönünde açıklamalar yapmasını bilimi, hukuku, ve yargı kararlarını yok sayan bir tutum olarak değerlendirmekteyiz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur.

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi*

2.14. Mesleğimize, Haklarımıza Sahip Çıkıyoruz!

26.06.2013 / 2013.08.32264

Değerli basın mensubu

Merkezi idare tarafından gündeme getirilen yasa taslakları ile yürürlüğe konulan yasa ve yönetmelikler, bir yandan ülkemizdeki tüm yapılı ve doğal çevreyi olumsuz etkileyecek doğal, kültürel, tarihi ve mimari mirasımızın neredeyse yok olmasına neden olacak değişiklikler içerirken, bir yandan da meslek alanımızı, mesleğin uygulama biçimini değiştiren ve doğrudan etkileyen kabul edilmesi olanaksız değişiklikler içermektedir.

1 Haziran 2013 tarihli *Resmî Gazete*'de yayımlanan "Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile bir yandan yapılı ve doğal çevrenin planlama süreçlerine aykırı biçimde yoğun yapılaşmasının önü açılmaya çalışılmakta, antidemokratik bir yaklaşımla yerel yönetimlerin yetkileri budanarak, yetkiler merkezi idareye aktarılmakta, diğer yandan meslek alanlarımıza yönelik değişiklikler ile mimarların telif haklarının yok sayılmasına yönelik düzenlemeler getirilmektedir.

Konuya ilişkin TMMOB Mimarlar Odası basın açıklamasını ekte bilgilerinize sunarız.

Saygılarımızla,

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi*

Ek: Basın Bildirisi

Mesleğimize, Haklarımıza Sahip Çıkıyoruz!

Merkezi idare tarafından gündeme getirilen yasa taslakları ile yürürlüğe konulan yasa ve yönetmelikler, bir yandan ülkemizdeki tüm yapılı ve doğal çevreyi olumsuz etkileyecek doğal, kültürel, tarihi ve mimari mirasımızın neredeyse yok olmasına neden olacak değişiklikler içerirken, bir yandan da meslek alanımızı, mesleğin uygulama biçimini değiştiren ve doğrudan etkileyen kabul edilmesi olanaksız değişiklikler içermektedir.

Bunlardan en sonuncusu olan Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğe aykırı olarak hiçbir meslek odasından görüş alınmadan hazırlanarak, 1 Haziran 2013 tarihli *Resmî Gazete*'de yayımlanan "Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile bir yandan yapılı ve doğal çevrenin planlama süreçlerine aykırı biçimde yoğun yapılaşmasının önü açılmaya çalışılmakta, antidemokratik bir yaklaşımla yerel yönetimlerin yetkileri budanarak, yetkiler merkezi idareye aktarılmakta; diğer yandan mesleki haklarımızın gasp edilmesinin yolu açılmakta; mesleki haklarımız hiçe sayılmaktadır. Bugüne kadar torba yasa taslaklarıyla gündeme gelen hemen türlü değişiklik önerisinin bu yönetmelikle hayata geçirilmesinin amaçlandığı görülmekte ve yönetmelikte yapılan değişikliklerle; ülkemiz coğrafyası, yerel özellikleri ve kültürel çeşitliliği dikkate alınmaksızın yerel idarelerin yapacağı düzenlemeler tek tipleştirilmek suretiyle, kimliksiz, tek tip yapılaşmanın yolu açılmaktadır. Yönetmelikle getirilen düzenlemelerle yerel yönetimin planlama, yapılaşma konularında karar alma mekanizması, demokratik karar alma süreçlerini hiçe sayarak, belediye başkanını atamasıyla yetki kullanacak bürokratlara bırakılmaktadır.

Yapılaşmaya yönelik değişikliklerle, planlama süreçleri göz ardı edilerek sadece yönetmelik düzenlemeleriyle doğal, tarihi, çevrenin, kıyıların, yeşil alanların, tarım, orman ve mera alanlarının yoğun yapılaşmasının yolu açılmakta ve bugüne kadar plana, mevzuata aykırı olarak gerçekleştirilen yapılaşmaya af yolu açılmaktadır.

Meslek odaları dışlanarak yerel yönetim ve odaların eşgüdümlü çalışmalarının yolu kapatılmak suretiyle odalarımızca bugüne kadar gerçekleştirilen sayısız tespitler sonucunda idarelere bildirilen ve yasal işlem başlatılan yetkisiz-sahte unvan kullanımının denetimsiz bir biçimde artmasının yolu açılarak gerek meslek mensupları gerekse halkın mağdur edilmesinin yolu açılmaktadır.

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, 4117 sayılı Edebiyat ve Sanat Eserlerinin Korunmasına Dair Bern Sözleşmesi'nin Kabulüne Dair Kanun ile Anayasamıza aykırı olarak; “mimari projeler”in eser olarak kabulü, idarelerde kurulacak “estetik kurul” kararına bırakılmaktadır. *“Bu komisyon tarafından özgün fikir ifade etmediğine karar verilen mimarlık eser ve projelerinin değişikliklerinin ilk müellif dışında farklı bir müellif tarafından hazırlanması halinde bütün sorumluluk değişiklik projesini yaptıranlar ve projeyi hazırlayanlarda olmak üzere idarelerce ayrıca ilk müellifin görüşü aranmaz”* denilerek meslek mensuplarının müelliflik hakları hukuka aykırı olarak ortadan kaldırılmaktadır. İdarelerin yapı ruhsatı düzenlenmesi sırasında, müelliflerin 5846 sayılı yasadan kaynaklanan haklarını gözetme sorumluluğu kaldırılarak, proje müelliflerinin haklarının gasp edilmesinin yolu açılmaktadır.

Sicil durum belgesi zorunluluğunun kaldırılmasından sonra, idarelerce odamıza iletilen yapı ruhsatlarının incelenmesi sonucunda, yüzlerce yetkisiz unvan kullanımı, sahte mimar tespit edilerek ilgili idarelere ve bakanlığa bildirilmiş ve yasal işlem yapılması talep edilmiş; üyelerimizin hak kayıplarının önüne geçilmesi amacıyla yoğun bir çalışma yürütülmüş ve halen yürütülmeye devam edilmektedir. Yapılan yönetmelik değişiklikleriyle, mimar ve mühendislerin mesleki haklarının iyileştirilmesine yönelik herhangi bir düzenleme getirilmezken, meslek mensuplarının çok büyük bir çoğunluğunun esnek ve güvencesiz çalışma ortamına zemin hazırlanmakta; mimar ve mühendisler işsizlik ile karşı karşıya gelmektedir.

Kamu yararı ilkesine aykırı olarak insana, doğaya, tarihe, kültüre ait değerlerin yok olmasının yolunu açan; ülke kaynaklarını denetimsiz şekilde insan unsuru ile ilişkilendirilmeyecek “marka şehir”lere heba eden; yerinden yönetim kuruluşlarını demokratik esaslara aykırı olarak merkezi idarenin emrine amade eden; kentsel mekânın oluşumunda demokratik katılımı yok sayarak yetki ve kararı merkezi idareye bırakan; tarihsel geçmişe, dünyadaki gelişmelere, evrensel meslek kuram ve kurallarına ve hatta benimsenmiş serbest rekabet ilkesine aykırı olarak, ülke mühendis ve mimarlarını yok sayan; mimarların telif haklarını yok eden düzenlemelerin en kısa sürede geri çekilerek; bu tür düzenlemelerin tüm taraflarla birlikte, ülke gerçeğine ve meslek mensuplarının sorunlarına cevap veren ve bakanlık, yerel yönetimler, üniversiteler, meslek odaları gibi tüm tarafların demokratik katılımını esas alan çalışmalar sonucunda gerçekleştirilmesi gerektiği;

Değerli kamuoyumuza saygıyla duyurulur.

2.15. Taksim Yayalaştırma Projesiyle İlgili Mahkeme Kararı Hakkında

04.07.2013 / 2013.08.32318

İstanbul 1. İdare Mahkemesi Kararının 6 Haziran'dan Bu Yana Bilindiği Ancak Kamuoyundan Gizlendiği ile İlgili Yazılı ve Görsel Basında Yer Alan Bir Kısım Haber ve Yorumlar ile İlgili Basın Bilgilendirmesi

Bir kısım yazılı ve görsel medyada, köşe yazarları ve televizyon programcılarının, TMMOB Peyzaj Mimarları Odası İstanbul Şubesi, TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi ve TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi tarafından 2012 senesinde açılan ve İstanbul 1. İdare Mahkemesinde görülen Taksim Yayalaştırma Projesi ile ilgili 1/1000 ve 1/5000 ölçekli planların iptali davasında, mahkemece 6 Haziran 2013 tarihinde karar verildiği, bu kararın kamuoyuna açıklanmadığı yönünde yorumlar yapıldığı görülmektedir.

Bu durum gerçeği yansıtmamaktadır. Anılan davada mahkemece teknik bilgisine başvuru bilirkişilerle 08.02.2013 tarihinde keşif yapılmış ve bilirkişilerce rapor tanzim edilerek dosyaya sunulmuştur. Bu rapor taraflara tebliğ edilmiş ve itirazları olup olmadığını mahkemeye bildirilmesi istenilmiştir. Davacı odalarca bilirkişisi raporu olumlanmış ve bir itirazın olmadığı mahkemeye bildirilmiştir. Davalı idarelerce rapora soyut gerekçelerle itiraz edilmiş ve yeni bir rapor alınması istenilmiştir.

Mahkemece itirazlar ile ilgili değerlendirme yapıldığı sırada yani 27 Mayıs tarihinde iş makineleri Gezi Parkı'na usulsüzce girmiş, ertesi günden başlayarak bu usulsüzlüğe karşı Gezi Parkı'na sahip çıkanlara polis tarafından şiddet uygulanmıştır. Yine aynı tarihlerde İstanbul 6 İdare Mahkemesinde Topçu Kışlasının inşasına onay veren Koruma Yüksek Kurulu kararına karşı açılan bir başka davada davalı Kültür ve Turizm Bakanlığının savunması alınmadan yürütmeyi durdurma kararı verildiği konusunda basında haberlere yer verilmiştir.

İstanbul 1. İdare Mahkemesinde görülen plan davasında, mahkemeye sunulan bilirkişisi raporu doğrultusunda derhal iptal kararı verilmesinin toplumsal adalet ve barış ortamının tesis edilmesi için önemli olduğuna vurgu yapılarak davacı odalarca mahkemeye defalarca dilekçe verilmiş ve kararın bir an önce verilmesi istenilmiştir.

Verilen dilekçeler üzerine mahkemece 6 Haziran'da bir görüşme yapılmış, ancak bu görüşme sonucunda ne karar verildiği taraflara açıklanmamıştır. Akabinde 03.06.2013 tarihinde İstanbul 6. İdare Mahkemesinde Topçu Kışlasının inşasına onay veren Koruma Yüksek Kurulu kararına karşı açılan ve davalı bakanlığın savunması alınmadan yürütmenin durdurulması kararı verilen diğer davada, Kültür ve Turizm Bakanlığının yürütmeyi durdurma kararına karşı itirazı reddedilmiş ve ret gerekçesinde İstanbul 1. İdare Mahkemesinde görülen Taksim Yayalaştırma Projesi ile ilgili 1/1000 ve 1/5000 ölçekli planların iptali davasında verilen davadaki karara atıf yapılmıştır. Bu haberin basına düşmesi ile İstanbul 1. İdare Mahkemesince karar verildiği anlaşılmış ve gerekçeli karara ulaşmak için derhal mahkemeye gidilmiştir. Mahkemece gerekçeli kararın gün içinde imzadan çıkarak ulusal yargı ağı projesinde yayınlanacağı ve taraflara tebliğe çıkarılacağı belirtilmiştir. Açıklandığı şekilde öğle saatlerine doğru karar yayınlanmış ve UYAP'tan iptal kararı gerekçelerine ulaşılmış ve aynı gün saat 19.00'da davacı odalar tarafından basın açıklaması için kamuoyuna çağrı yapılmıştır.

Usul hukuku gereği mahkemelerin önlerine gelen uyuşmazlıklar ile ilgili karar verdikten yaklaşık 1 ay içinde kararın gerekçelerini yazdıkları görülmekte ve bu kararın gerekçesinin altına kararın verildiği tarihi not düştükleri tüm hukukçularca bilinen bir gerçektir. Dolayısıyla mahkemenin 6 Haziran'da karar verdiği ve bu kararın gerekçesinin bilinmesine rağmen kamuoyuna açıklanmadığı, bugün bazı yazılı basın organlarında haber içeriğinde de verildiği üzere davalı belediye ve bakanlığın temyiz için 2 gün süresi kaldığı gibi açıklamalar gerçeği yansıtmamaktadır. Karar, gerekçesinin öğrenildiği gün basın açıklaması ile kamuoyuna duyurulmuştur.

Bu aşamadan sonra karar davacı odalarla davalı idarelere ayrı ayrı tebliğ edilecek ve tebliğden itibaren 30 gün içinde Danıştay'a temyiz için başvurulabilecektir.

Mahkeme kararları gerekçeleri ile bir bütün olup, karar gerekçesi yazılıp mahkeme üyeleri tarafından imzalanmadan açıklanamayacağı bilinmesine rağmen yapılan bu haberlerdeki açıklamalar kamuoyunu yanıltmaya yöneliktir. Söz konusu haberlerde bu süreçte herkesi üzen ölüm ve yaralanmaların sorumluları bilinmekte ve ortada iken, sağduyu ve sorumluluk duygusuyla hareket eden biz meslek kuruluşlarını bu haberlerle sorumlu gösterme gayreti kasti ve kötü niyetlidir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TMMOB Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi

TMMOB Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi

TMMOB Peyzaj Mimarları Odası İstanbul Şubesi

2.16. TMMOB Haklı Mücadelesini Sürdürecektir

10.07.2013 / 2013.08.32340

Taksim Gezi Parkının AVM veya rezidans olmasını ya da her hangi bir yapılaşmaya açılmasını engelleyen Taksim Dayanışması bileşenlerinden oda yöneticisi ve üyemiz, mühendis, mimar ve şehir plancıları, hükümetin sürdürdüğü şiddet ve hukuksuzlukla gözaltına alındılar. Arkadaşlarımızın evlerinde arama yapılarak yaratılmak istenen korku ve baskı iklimine karşı milyonların tepkisini anlamayanlara bir kez daha hatırlatmakta fayda vardır:

Baskılar bizi yıldıramaz! TMMOB haklı mücadelesini sürdürecektir!

8 Temmuz 2013 tarihinde ‘açıldığı’ söylenen Gezi Parkı’na girmek isteyen Taksim Dayanışması bileşenlerinden birçok kişi İstiklal Caddesi girişinde engellenmiş, polisin şiddetine maruz kalmış ve TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Süleyman Solmaz, Şehir Plancıları Odası İstanbul Şube Sekreteri Akif Burak Atlar, Şehir Plancıları Odası Sekreter Yardımcısı Sezi Zaman, Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi II. Başkanı Sabri Orcan, Mimar Mücella Yapıcı, Mimar Cansu Yapıcı, Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şube Başkanı Beyza Metin, Ziraat Mühendisleri Odası üyesi Hakan Dilmeç ve birçok kurum temsilcisi arkadaşımız hiçbir gerekçe gösterilmeksizin gözaltına alınmışlardır. Hukuksuz bir biçimde sağlıksız gözaltı koşullarında, çıplak arama gibi çağdışı uygulamalarla psikolojik baskı altına alınmak istenen meslektaşlarımızın bazılarının ciddi sağlık sorunları vardır ve sağlıklarının tehlikeye girmesinden endişe ediyoruz.

Taksim Meydanı ve Gezi Parkı’nı kimliksizleştirme, insansızlaştırma ve betonlaştırma anlayışıyla hazırlanan planlarının iptaline yönelik idare mahkemesi kararını vatandaşlarla paylaşmak ve elden tebliğ etmek için buluşan halkı 6 Temmuz 2013’te şiddet uygulayarak dağıtmak isteyen polis, 8 Temmuz 2013 tarihinde de Gezi Parkı’nda buluşmak, paylaşmak

isteyenlere sert müdahalelerde bulunmuş, Taksim Dayanışması bileşenlerinden TMMOB üyelerinin de aralarında bulunduğu birçok temsilciyi gözaltına almıştır.

Hiç bir baskı TMMOB'yi, odalarımızı ve şubelerini, parklarına, meydanlarına, kültürel yağmaya, kent yağmasına, toprağına, suyuna, doğasına sahip çıkma mücadelesinden, 3. Köprü, Kanalistanbul, 3. Havaalanı gibi doğayı ve ekosistemi yok sayan projelere karşı mücadelelerinden alıkoyamayacaktır. Bizler halkın mühendisleri, mimarları ve şehir plancılarıyız ve mühendislik, mimarlık, şehir plancılığının bilimsel-teknik gerekliliklerini savunmaya devam edeceğiz. Hiçbir baskı ve şiddet uygulaması TMMOB'yi ve meslek odalarımızı sürdürdükleri bu haklı mücadeleden vazgeçiremeyecektir. Günümüzün çevresel duyarlılık ile ortak geleceğimiz açısından büyük sorumluluk taşıyan mühendislik, mimarlık, peyzaj mimarlığı, kentsel planlama ve daha birçok meslek alanları, çağdaş bilimsel-nesnel gerçekleri araştırmaya ve savunmaya yılmadan devam edeceklerdir.

Bugün uygar sivil toplumlarda en doğal hak sayılan, toplantı, gösteri, yürüyüş yapma hakkını kullanan insanlara karşı uygulanan şiddeti kınıyor, sorumluları acil olarak göreve ve hukuki temelde vatandaşlara sahip çıkmaya davet ediyoruz. Halka karşı şiddet uygulayan ve uygulatan sorumluların cezalandırılmasını istiyoruz. Anayasal çerçevede tanımlanmış hakların karşısına hukuksuzluğu, şiddeti koyan anlayıştan vazgeçilerek, evrensel hukuk ile insan haklarına uyulmasını istiyoruz.

Toplum yararına ve kamusal haklara sahip çıkmak amacıyla hareket eden Taksim Dayanışması bileşenlerine, meslek odalarına, siyasi partilere ve tüm demokratik kitle örgütlerine yönelen gözaltı ve tutuklamalar hukuk dışıdır ve kabul edilemez.

TMMOB'ye bağlı meslek odalarının İstanbul şubeleri olarak, Anayasa'ya aykırılık içeren hukuksuz ve gerekçesiz uygulamaları, TMMOB İKK Sekreterimiz ve odalarımızın yöneticileri ile üyelerinin gözaltına alınmalarını ve polis şiddetini kınıyor, yöneticilerimizin ve gözaltına alınan tüm arkadaşlarımızın ivedilikle serbest bırakılmasını istiyoruz.

Bilgisayar Mühendisleri Odası İstanbul Temsilciliği

Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Fizik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Gemi Makineleri İşletme Mühendisleri Odası

Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

İç Mimarlar Odası İstanbul Şubesi

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Jeoloji Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Kimya Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Maden Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Metalurji Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi

Peyzaj Mimarları Odası İstanbul Şubesi

Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi

Tekstil Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi

2.17. Haliç Yat Limanı ve Kompleksi Projesi İhalesi hakkında

24.07.2013 / 2013.08.32417

Basında çıkan haberlerden “Haliç Yat Limanı ve Kompleksi Projesi” ihalesinin bugün (24.07.2013) tamamlanmış olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz. Basında çıkan haberlere göre proje, 4 yılı inşaat, 45 yılı işletme süresi olmak üzere 49 yıllığına yap-işlet-devret modeliyle gerçekleştirilecek. Proje kapsamında her biri 70 yat kapasiteli iki yat limanı, her biri 400 oda kapasiteli 5 yıldızlı iki otel, dükkânlar, restoranlar, kongre ve kültür merkezleri, sinema ve eğlence tesisleri, bin kişilik cami ve otoparkı kapsamaktadır.

İlk kez 12 Eylül sonrasında gündeme getirilen, Dalan döneminde uygulanmaya başlanan ve günümüzde kentsel dönüşüm ile daha ileri aşamaya ulaştırılan bilimi, uzmanlığı, hukuku, şehirciliği ve planlamayı reddeden rant odaklı süreç, “Haliç Yat Limanı ve Kompleksi Projesi” ile Haliç’in “el değmemiş” son parçasına da uzandı.

Okmeydanı kentsel dönüşüm projesinin denize açılan kapısı olduğu ve zaman içinde Kasımpaşa’yı da içine alarak Galataport ile bütünleştirilmesinin amaçlandığı açık olan bu proje ile dünyanın en eski ikinci tersanesi –ve Tersane-i Amire’nin günümüzdeki karşılığı– olan 558 yıllık Haliç Tersanelerinin, dünya üzerinde başka örneği bulunmayan şekilde ve

yaklaşık 6 asırdır gemi yapım işlevini sürdüren tek endüstriyel arkeolojik sit'in ortadan kaldırılması için yeni bir adım atılmış oluyor.

Konunun sadece gelecek kuşaklara aktarılması ile yükümlü olduğumuz kültürel, tarihi ve endüstriyel arkeolojik mirasın korunması açısından değil, kentin ve geleceğinin şekillendirilmesi açısından da bütünlüklü olarak ele alınması gerektiği açıktır. Oysa ihale, sadece Tersane-i Amire'yi oluşturan alanın bütünlüğünü bozmakla kalmamakta, 2863 sayılı koruma mevzuatı, Koruma Kurulu kararları, planlama ve şehircilik ilkeleri, imar mevzuatı vb uyulması zorunlu mevcut bütün yasal düzenlemeleri de yok saymaktadır.

Her türlü yatırım imar planlarına dayanmak zorundadır. Bilinen 8500 yıllık tarihi ile İstanbul kentinin tarih boyunca ve bugün dünyaca tanınmasında simgesel öneme sahip "Altın Boynuz" olarak da bilinen Haliç ve kıyıları bu özelliği dikkate alarak ve tarihi özellikleri itibariyle bir dünya mirası olduğu özelliğini unutmadan bütüncül olarak ele alan bir planlama süreci ile ve dünya mirası olarak korunarak ve geliştirilerek gelecek kuşaklara aktarılması yerel ve merkezi yönetimlerin asli sorumluluğu ve görevidir.

Hal böyleyken ihale ulusal ve uluslararası mevzuat yok sayılarak, hiçbir planlamaya dayanmayan projeye göre yapılmıştır. Bu özelliği ile ihale koruma ve imar mevzuatına, şehircilik ilkelerine ve bilimine aykırı olduğu için kamu ve toplum yararına açıkça aykırıdır.

İhalenin gelinen bu aşamaya kadar izlemiş olduğu süreç, gelinen nokta itibariyle kamu kurumu niteliğinde anayasal bir meslek kuruluşu açısından yargı önüne götürülmeyi zorunlu kılmaktadır. Normal hukuk düzeninin işlediği bir ülkede bu hukuksuzluğun yargıdan onay bulmasının mümkün olmadığı inancındayız. Süreci başından itibaren yakından izleyen odamız, açılacak dava ile ilgili gerekli hazırlıkları tamamlama aşamasında olup, kamuoyu gelişmelerden bilgilendirilmeye devam edilecektir.

Saygılarımızla,

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükşehir Şubesi
Yönetim Kurulu*

2.18. Yargı Kararlarına Rağmen Taksim Yayalaştırma Projesi Gerçekleştirilmeye Çalışılmaktadır

28.08.2013 / 2013.08.32585

27.08.2013 tarihinde basında “Taksim Yayalaştırma Projesi başladı” başlığı ile haberler çıkmıştır. Yerinde yapılan incelemede iş makinelerinin yargı kararına ve toplumun tepkisine rağmen çalışma yaptığı görülmüştür.

TC İstanbul 1. İdare Mahkemesi 06.06.2013 tarihinde, 2012/77 esas no’lu, 2013/1084 sayılı karar ile Beyoğlu İlçesi, Taksim Meydanı Yayalaştırma Projesine ilişkin 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı İmar Planı ve 1/1000 Ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı değişikliklerinin koruma kurul karar ve ilkeleriyle planlama esaslarına uygun bulmadığı için iptaline oy birliği ile karar vermiştir.

Bu karar ile Taksim Yayalaştırma Projesi’nin hukuki dayanağı kalmamıştır. Bu karardan sonra iş makinelerinin çalışma yapması suç teşkil etmektedir. Yargı kararına ve uyarılara rağmen farklı tarihlerde iş makineleri ile çalışma yapanların yanı sıra, onları çalıştıranlar ve çalışmalarına göz yumanlar aynı derecede sorumludurlar.

Başbakanın ve hükümet adına konuşma yapan tüm yetkililerin yargı kararına saygılı olacağız, “Taksim Yayalaştırma Projesi” gündemimizden düşmüştür söylemlerini geçersiz kılan bu emrivakileri, hukuk dışı dayatmaları kınıyor, sorumlular hakkında derhal işlem yapılmasını, artık toplumun duyarlılığına ve hukuka saygı gösterilmesini talep ediyoruz.

Saygılarımızla,

TMMOB Mimarlar Odası

İstanbul Büyükşehir Şubesi

2.19. 2020 Olimpiyat Oyunları Hazırlıklarına Dair Eleştirimiz

18.09.2013 / 2013.08.32681

Ülkemizde yıllardır büyük bir hevesle sürdürülmekte olan olimpiyat oyunlarına adaylık süreci, 2020 oyunlarına yapılan adaylık başvurusu, 2013 yılının uzun bir süre gündemini oluşturmuş ve 7 Eylül 2013 tarihinde Olimpiyat Komitesi’nin yaptığı oylama ile oyunların Tokyo şehrine verilmesi kararlaştırılmıştır.

Ancak onurlu bir arzu olan adaylık yarışması süreci –kamuoyunun büyük çoğunluğunun paylaştığı gibi– olimpiyat ruhuna yakışır bir yarışma şeklinden çok; İstanbul kentinin rantsal, plansız yapılanmasını teşvik eden bir duruma dönüşmüştür.

Bu anlayış ile, olimpiyatlara hazırlık sürecinde mimari ve kentsel tasarım alanındaki çalışmalarının, araştırmaların yetersizliğini ve bu bağlamda mesleki konularımızın göz ardı edilmiş olduğunu dile getirmek istemekteyiz.

Olimpiyatların en önemli alanlarından birisi de bugün olimpiyat tesisleri ve kent ile entegrasyonunun yanı sıra, olimpiyat tesislerinin tasarım felsefesidir. Tasarımların doğaya, kente ve insana karşı tavrıdır. Uzun erimde bakıldığında, tesislerin olimpiyat oyunları sonrasında da kentte bir kazanım olarak kalabilmesi, sürdürülebilirliği ve çevreye olumlu katkısıdır.

Hükümetimizin dünya olimpiyat oyunlarına hazırlık sürecinde, –adaylık tanıtım filminden de izlendiği gibi– mimari, kentsel tasarım sorunlarını, yaklaşımlarını ve çözümlerini gündeme getirmemiş olması, Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubemiz tarafından önemli bir noksanlık olarak görülmektedir.

Olimpiyat oyunlarına kenti ve toplumu hazırlamak, öncelikle kente kazandırılacak çağdaş bilimsel ilkelere uygun mimari projeler, kentsel tasarım yaklaşımı ve ulaşım önerileriyle bütünleşerek olmalıydı. Sporu destekleyen ve sporla toplumun ilişkisini yaşatan ve geliştiren olimpiyatlarda bunun kadar önemli diğer bir yön de, kente ve çevreye kazandırılacak tasarımlar, düzenlemeler ve yeni farkındalıklardır.

Ne yazık ki, bu büyük organizasyona ev sahipliği hazırlık sürecinde, son derece tartışmalı, doğal ve kültürel değerlere ve sit alanlarına duyarsız ve sivil toplum örgütleri ile tartışılmadan, uzlaşma sağlanmadan geliştirilen fikir projeleriyle yola çıkılmış, meslek çevrelerimizde bu projeler tepki almıştır. Bunun da ötesinde, uluslararası arenada, çağdaş mimari tasarımın, kentsel planlama ve ulaşımın bu çerçevede hazırlık sürecinin bir ayağını oluşturmaması, araştırmalara konu edilmemesi ve giderek sürecin uzmanlardan, sivil toplum kuruluşlarından ve meslek alanımızdan kopuk gelişmesinden ve meslek konularımızın bu anlamda devre dışı kalmasından doğan eleştirimizi ve rahatsızlığımızı Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi olarak dile getiriyoruz.

*TMMOB Mimarlar Odası
İstanbul Büyükkent Şubesi
Yönetim Kurulu*

2.20. Yeni Yılda Kültürel ve Mesleki Değerlerimizi Korumaya Yönelik Duyarlılığımızdan Vazgeçmiyoruz

02.01.2014 / 2014.08.33312

Yeni Yılda Kültürel ve Mesleki Değerlerimizi Korumaya Yönelik Duyarlılığımızdan Vazgeçmiyoruz; Tüm Meslektaşlarımıza, Gençlerimize ve Kamuoyuna Kültürel ve Doğal Çeşitliliğimize Sahip Çıktıkları İçin Teşekkür Ediyoruz

Kültürel gelişimimizde önemli bir süreçten geçiyoruz.

Teknoloji alanında gelişmelerle çeşitlenen olanaklar üzerinden, mekânlarımızı düzenleyen ve üreten mimarlığın da geliştiğini söylüyoruz!

Oysa dünyada “gelişme” kelimesi ile ifade edilen değişimler, artık, köhneleşme, aşırı kontrol, baskı ya da haksızlıkları da artan bir şekilde içeriyor. Günümüzde, “gelişme” kelimesi, insan ve mekânla ilişkisini baskılayan oluşumların üstünü örtebiliyor. Geride bırakmakta olduğumuz yıl, İstanbul’da başlayıp tüm ülkeye yayılan olaylar, mekân üzerinde yoğunlaşan baskının hangi şiddette kitlesel tepkiler ile sonuçlanabileceğini göstermiştir. Mimarlık mesleği gibi çevre ve mekânı ilgilendiren diğer meslek alanları üzerinde, yasal düzenlemeler ve yasadışı uygulamalar ile artan baskı ve bozulma, iktidar odaklarının, mekânın insan için anlamını kimi zaman unuttuklarını göstermektedir. Oysa mekân, özellikle de herkesin eşit hakla paylaştığı kamusal mekân, daima yaşama duyulan aidiyetin önemli bir parçasını temsil eder. Bu aidiyeti yıkmaya çalışan ya da zedeleyen her girişim, nihayetinde karşı tepki görür.

Dünyada olduğu gibi Türkiye de, zamanla oluşan kurallar ve yasalara tabi olarak kendi özerk disiplinini oluşturan mimarlık, mekânsal, sosyal ve kültürel tanımlamaları bir bütün olarak yorumlama, düzenleme ve geliştirme rolünü üstlendi. Mimarlık bir özerk uzmanlık alanı olarak yapılanmayı sürdürürken, mekânı, insan gereksinimleri kadar sosyal, politik, ekonomik ve teknik değişimlere de uyumlama iddiasında oldu. Tüm bu ilişkileri düzenlemek ve geliştirmek, Dünya Mimarlar Birliği (UIA) çatısı altındaki özerk yapıdaki mimarlık meslek örgütleri tarafından sürdürülmektedir. Sağlıklı, özgürlüğe saygılı ve onurlu yaşamı temel

insani gereksinimler olarak kabul eden insan hakları, barınma hakkı, konut hakkı ve konut dokunulmazlığı hakkı Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası anlaşmalar ile tanımlanmıştır. Bu anlaşmalara taraf olan devletler yasal süreçler ile birlikte, uygulamalarda bu tanımlamaların belirlediği ilkelere bağlılıklarını korumalıdır. Bu yalnızca uygarlaşmanın bir göstergesi değil, karar alıcıların seçmenlerine duyduğu saygının da belirleyicisidir.

Kurulduğu ilk günden bu yana, “toplum yararına mimarlık” ilkesinden ödün vermeyen TMMOB Mimarlar Odası, haklılığını ispatlamakla birlikte, meslek ahlakı ve mesleki haklar konusundaki kararlılığı ile hem mesleki hem de sosyal ve kültürel haksızlık ve tahribatların karşısında olmayı sürdürmektedir. Bu nedenle sosyal, çevresel ve mekânsal tahribatı işleyen ve sürdürenler ilgili meslek örgütlerine elbette cephe almaktadır. 2011 yılında 648 sayılı KHK ile kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın görev tanımları, özerk meslek örgütlerinin sürdürdüğü mesleki denetimi otoriter bir şekilde kendi bünyesinde tanımlamıştır. Bu merkezileşme, son 10 yılda özellikle büyük şehirlerde olmak üzere, ülke genelinde ekonomi-politika güdümlü uygulamaları meşrulaştıran sayısız yönetmelik ve yasanın kamulaştırma ve özelleştirme ile tüm ülke mirasını uluslararası vitrine koymasının önünü daha da açmıştır. Tüm bu sürecin sonunda bu yıl ağustos ayında geçen ve “torba yasa” olarak da adlandırılan 6495 sayılı yasa, yalnızca TMMOB bünyesindeki meslek odalarını tehdit etmek ile kalmayıp, uluslararası bildirge ve anlaşmalar ile belirlenmiş fikir ve sanat eserlerine ilişkin telif haklarını yok saymaktadır. Bu noktada, mimarın tasarım özgürlüğü ve fikri hakları yok edilmekte ve estetik konusunda yetkin olmayan kişilerin yapıların biçim ve biçemleri konusunda söz sahibi olarak mimarların nasıl tasarım yapması gerektiği konusunda yetki ile donatılması yasal hale gelmiştir. Artık, mesleki yetkinliklerimizi kullanmak konusundaki her tür karar, mimar olmayan ve insan-mekân ilişkilerinde uzman olmayanlar tarafından belirlenecektir.

Tüm bu dayatmalar ile mimarlık mesleği bir uzmanlık alanı olmaktan çıkmakta ve mimarlar ara servis elemanına dönüştürülmektedir. Bu olumsuzluklara rağmen eşitlik ve özgürlüğe duyulan arzu, meslek ahlakı ve dayanışma bu mesnetsiz dayatmaları geri püskürtecektir.

Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi olarak, üyesi olan ve olmayan, kentine, onuruna ve toplumuna saygı duyan herkesi böyle bir dayanışmaya davet ediyor, yeni yılda Türkiye mimarlık ve tasarım kültürüne olumlu yenilikler kazandırmak dileğiyle, tüm meslektaşlarımızı ve halkımızı selamlıyoruz.